

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Ponad słowami* klasa 1 część 1. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	• wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, starożytność klasyczna, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> • określić ramy czasowe epoki	• wyjaśnić znaczenie wynaleźenia pisma dla rozwoju cywilizacji • wyjaśnić pojęcie: <i>kultura śródziemnomorska</i>	• wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy	• wypowiedzieć się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej	• wskazać teksty kultury nawiązujące do starożytności
ANTYK – WPROWADZENIE DO EPOKI					
3. Antyk (Grecja i Rzym)	• wyjaśnić pojęcia: <i>polis, swobody obywatelskie, prawo, obywatel</i>	• omówić złoty wiek Aten • wymienić osiągnięcia starożytnych Greków • wymienić osiągnięcia starożytnych Rzymian	• omówić różnice między kulturą Grecji a kulturą Rzymu • wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku	• wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych	• wyjaśnić pojęcie: <i>kalokagatia</i>
4. Filozofia antyczna	• wymienić najważniejszych filozofów starożytnej	• przedstawić podstawowe założenia filozofii Sokratesa,	• omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności	• wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności

	Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa • wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> • wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i>	Platona, Arystotelesa • omówić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków, sceptyków i cyników	• wskazać różnice między epikurejczykami a hedonistami	Arystotelesa	Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną
5. Sztuka antyku	• rozpoznać najważniejsze zabytki starożytne Grecji i Rzymu • wymienić cechy antycznego ideału piękna	• przedstawić główne cechy sztuki antycznej • wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian	• omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku • wytłumaczyć, co to jest kanon	• dokonać analizy dzieła sztuki starożytnej	• scharakteryzować przykłady współczesnych dzieł sztuki nawiązujących do antyku
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. O czym mówią mity? Wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa)	• definiować mit • wymienić rodzaje mitów	• wymienić i omówić funkcje mitów	• wymienić mitologizmy i przedstawić ich źródła	• wymienić toposy wywodzące się z mitologii	• wyjaśnić, na czym polega symboliczny charakter mitów
7. Miłość, śmierć i sztuka – mit o Orfeuszu i Eurydyce	• zrelacjonować treść mitu • zrelacjonować treść utworu Herberta	• omówić sposób przedstawienia artysty w micie i utworze Herberta	• przedstawić symboliczne znaczenie mitu • interpretować zakończenie obu tekstów	• wyjaśnić, na czym polega reinterpretacja mitu w <i>H.E.O</i>	• omówić sposób przedstawienia tematu miłości w wybranym tekście kultury
8. Bogowie olimpijscy – Apollo	• wymienić bogów olimpijskich • zrelacjonować historię pojedynku między Apollem a Marsjaszem	• krótko scharakteryzować każdego z bogów olimpijskich • określić funkcję atrybutów bogów olimpijskich • scharakteryzować Apolla na podstawie	• scharakteryzować rywalizujących zawodników i sposób ich gry	• przedstawić symboliczne i uniwersalne znaczenie pojedynku	• odnieść do rzeczywistości współczesnej przedstawione w micie dwa rodzaje sztuki

		fragmentu			
9. Miłość, cierpienie i tęsknota – siła emocji i uniwersalny przekaz mitów o Niobe i Narcyzie	• zrelacjonować historię Niobe i Narcyza • wyjaśnić pojęcie: <i>narcyzm</i>	• scharakteryzować Niobe i Narcyza • omówić znaczenie mitologizmu: <i>skamienie z bólu</i> w odniesieniu do mitu o Niobe	• omówić zagadnienie winy i kary na podstawie mitu o Niobe i innych poznanych mitów	• sformułować przesłanie moralne płynące z mitów o Niobe i Narcyzie	• poddać refleksji relacje między bogami a ludźmi w mitologii greckiej
10. i 11. Homer, <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa)	• wymienić rodzaje literackie • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i>	• zdefiniować epikę • wymienić cechy eposu homeryckiego • wskazać cechy eposu homeryckiego we fragmencie • omówić kompozycję <i>Iliady</i> • przedstawić boskie i ludzkie cechy Achillesa • wskazać środki językowe użyte we fragmencie	• określić funkcję środków językowych • omówić, w jaki sposób zostały połączone światy bogów i ludzi we fragmencie	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i>	• przedstawić związki frazeologiczne mające swoje źródło w micie o wojnie trojańskiej, wyjaśnić ich pochodzenie i znaczenie
12. Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena	• zrelacjonować treść filmu	• scharakteryzować bohaterów filmu • omówić kompozycję dzieła	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów • porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego	• wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele	• podjąć dyskusję na temat wartości artystycznej filmu
*13. Homer, <i>Odyseja</i>	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i>	• wymienić cechy eposu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i>	• określić funkcję środków językowych	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i>	• wyjaśnić archetypiczne znaczenie wędrówki Odysa • przedstawić znaczenie

	wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i>	wskazać środki językowe użyte we fragmencie			pojęcia: <i>homo viator</i>
*14. Konteksty i nawiązania – <i>Penelopiada</i> Margaret Atwood (fragmenty)	zrelacjonować treść fragmentu	- wskazać aluzje do <i>Odysei</i> Homera - wypowiedzieć się na temat narracji	- omówić sposób postrzegania przygód Odyseusza przez Penelopę - zinterpretować tytuł powieści	wskazać elementy ironii i określić jej funkcję	podjąć próbę opowiedzenia wybranej historii mitologicznej z punktu widzenia bohaterki kobiecej
15. Wprowadzenie do analizy <i>Antygony</i> Sofoklesa (lektura obowiązkowa)	- zdefiniować dramat jako jeden z rodzajów literackich - zrelacjonować treść <i>Antygony</i>	- wskazać w <i>Antygonie</i> cechy dramatu - wymienić najważniejszych twórców tragedii antycznej	przedstawić kompozycję dramatu antycznego	- omówić rolę teatru w starożytnej Grecji - wskazać w <i>Antygonie</i> części kompozycyjne: ekspozycję, zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny i rozwiązanie akcji	- porównać, jaką funkcję pełnił teatr w starożytnej Grecji, a jaką pełni współcześnie - zrelacjonować mit rodu Labdakidów
16. i 17. <i>Antygona</i> - dramat przeciwstawnych racji i wartości (lektura obowiązkowa)	- wymienić racje Kreona i racje Antygony - wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego - wymienić motywy obecne w <i>Antygonie</i>	- omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa - scharakteryzować głównych bohaterów - wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu kategorii tragedii greckiej	- wyjaśnić, na czym polega tragizm Antygony i tragizm Kreona - posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antygony - omówić rolę fatum i <i>harmatii</i> w życiu bohaterów tragedii	analizować sposób przedstawienia motywów literackich i kulturowych w <i>Antygonie</i>	analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i>
18. <i>Antygona</i> jako przykład tragedii antycznej (lektura obowiązkowa)	- wymienić cechy tragedii antycznej - wymienić funkcje chóru	wskazać cechy tragedii antycznej w <i>Antygonie</i>	omówić związek między stasimonami a treścią epeisodionów	analizować fragment tekstu pod kątem funkcji środków językowych	analizować styl utworu

19. Platon, Państwo (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu	• wyjaśnić, na czym polegało państwo idealne według Platona • opisać, jak według Platona wygląda poznawanie prawdy	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie opowieści o jaskini • omówić relacje między rzeczywistością materialną a idealną • wskazać cechy utopii w platońskiej wizji państwa	• wyjaśnić funkcję dialogu dla wymowy fragmentu • przedstawić platońską koncepcję państwa	• podjąć dyskusję na temat koncepcji przedstawionej przez Platona
20. Najstarsza teoria literatury – <i>Poetyka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>poetyka</i>	• omówić kompozycję dzieła • wymienić najważniejsze założenia <i>Poetyki</i> • wskazać, jakie są, według Arystotelesa, wyznaczniki poezji	• wyjaśnić, na czym polega epizodyczność fabuły	• przedstawić i omówić sposoby wywołania <i>katharsis</i> • omówić funkcję mitów w literaturze	• omówić funkcję i znaczenie poetyki normatywnej
21. O sile argumentów – <i>Retoryka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i>	• omówić kompozycję dzieła • wymienić cechy skutecznej wypowiedzi retorycznej	• wymienić i omówić trzy warunki skutecznego przemawiania • analizować wybrany fragment tekstu literackiego pod kątem użycia środków retorycznych	• przygotować wypowiedź retoryczną według wskazówek Arystotelesa	• podjąć dyskusję na temat przydatności retoryki w różnych sytuacjach
22. Nieśmiertelność poety – liryka Horacego	• przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pojęcie: <i>exegi monumentum</i>,	• omówić cechy charakterystyczne pieśni • rozpoznać rodzaj	• określić problematykę utworów • określić funkcję środków językowych	• omówić koncepcję poety i poezji wyrażoną w utworze	• wskazać i omówić topos <i>exegi monumentum</i> obecny w innych tekstach kultury

	<i>non omnis moriar</i>	liryki omówionych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze			
23. Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza	- zrelacjonować treść wiersza - wskazać podmiot liryczny	- wskazać topos literacki obecny w wierszu - wskazać środki językowe zastosowane w utworze	- formułować problem zaprezentowany w wierszu - interpretować tytuł utworu - omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu	zinterpretować utwór	wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją, zaprezentowanego w wierszu
24. Postawa wobec życia – stoicyzm i epikureizm w wierszach Horacego	- zrelacjonować treść wierszy - określić rodzaj liryki - wskazać adresatów lirycznych w wierszach	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszach - wskazać środki językowe użyte w utworach	- wskazać elementy filozofii stoickiej i epikurejskiej w utworach - określić funkcję środków językowych	omówić, przedstawioną w wierszach sytuację człowieka w obliczu śmierci	na podstawie utworów przedstawić założenia filozofii Horacego
ANTYK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
25. Język a inne systemy znaków	definiować znak	omówić język jako system znaków	wymienić i omówić cechy systemu językowego	porównać różne formy przekazywania informacji	wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
ANTYK – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
26. Plan dekompozycyjny tekstu, streszczenie	- wymienić rodzaje planów - charakteryzować rodzaje planów - definiować	- wymienić cechy dobrze skonstruowanego planu - prezentować proces tworzenia streszczenia	- tworzyć dekompozycyjny plany szczegółowy wskazanego tekstu - przekształcić plan	na podstawie stworzonego planu napisać streszczenie	ocenić poprawność podanego streszczenia

	streszczenie • wskazać i omówić dwa porządki streszczenia	• omówić różnice między planem ramowym a planem szczegółowym	szczegółowy w plan ramowy		
27. Notatka syntetyzująca	• definiować notatkę syntetyzującą • przedstawić budowę notatki syntetyzującej	• przedstawić proces tworzenia notatki	• analizować podane notatki syntetyzujące	• tworzyć notatkę syntetyzującą na podstawie podanych tekstów	• ocenić poprawność podanej notatki syntetyzującej
28. Wypowiedź argumentacyjna	• przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić rodzaje argumentów	• omówić sposoby budowania spójności między zdaniami • rozwinąć zaproponowaną argumentację	• zaproponować argumenty do podanej tezy i poprzeć je przykładami • ułożyć konspekt wypowiedzi argumentacyjnej	• zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną	• ocenić poprawność podanej wypowiedzi argumentacyjnej
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
29. i 30. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować materiał obowiązkowy • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
31. Biblia – wiadomości wstępne	• wyjaśnić etymologię słowa <i>Biblia</i> • przedstawić podział Biblii • wymienić języki, w jakich została zapisana Biblia	• przedstawić najważniejsze tłumaczenia Biblii • przedstawić przysłowia i aforyzmy, mające swoje źródło w Biblii	• wymienić cechy stylu biblijnego • wymienić biblizmy i wskazuje ich źródło	• wskazać przykłady stylu biblijnego • przedstawić, jak odczytywać i interpretować Biblię	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania języka Biblii w życiu codziennym i w literaturze
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					

32. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	• zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii	• omówić wybrane wątki i przedstawić wybrane postacie z Księgi Rodzaju • wyjaśnić znaczenie biblizmów, wywodzących się z Księgi Rodzaju	• porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym • przedstawić i interpretować wybrane symbole zawarte w Księdze Rodzaju	• interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym) • wskazać cechy stylu biblijnego w podanym fragmencie Księgi Rodzaju	• omówić koncepcję człowieka w Biblii
33. Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie • wskazać motywy biblijne we fragmencie i omówić ich funkcję	• porównać biblijny sposób przedstawienia kosmogonii z zaproponowanym przez Olgę Tokarczuk • przedstawić problematykę fragmentu	• interpretować treści niedosłowne fragmentu	• wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty
34. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	• opowiedzieć historię Hioba • przedstawić kompozycję Księgi Hioba	• scharakteryzować Hioba • omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	• interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem • przedstawić postać Hioba jako symbol niezawinionego cierpienia i niezachwianej wiary	• podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	• omówić sposoby przedstawiania Hioba w sztuce na podanych przykładach
35. Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta	• wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment	• wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los	• określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie • określić problematykę utworu	• interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta	• wskazać podobieństwa między radami Koheleta a radami greckich filozofów
36. Poezja biblijna – Księga Psalmów	• przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i	• sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • odnaleźć środki	• określić funkcję środków językowych użytych w psalmach	• interpretować symbole pojawiające się w psalmach	• omówić koncepcję Boga i człowieka, wyłaniającą się z psalmów

	adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm, psalterz</i>	stylistyczne zastosowane w psalmach			
37. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streścić przedstawione fragmenty Apokalipsy św. Jana	• opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • wypowiedzieć się na temat genezy i autorstwa Apokalipsy św. Jana	• wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie znajdujące się w omówionych fragmentach	• wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie	• porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata
38. Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>	• porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana	• omówić przesłanie płynące z tekstu	• analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy
39. Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• zrelacjonować treść filmu	• podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa	• wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie	• analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie
BIBLIA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
40. Akt komunikacji językowej	• zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji	• omówić każdy ze składników aktu komunikacji • wyjaśnić, na czym polega skuteczność komunikacji	• wskazać elementy aktu komunikacji w podanych przykładach	• wyjaśnić, na czym polega etyka wypowiedzi	• wyjaśnić, co zaburza czytelność komunikacji w podanych przykładach
41. Funkcje wypowiedzi (*funkcje fatyczną i magiczną na poziomie rozszerzonym)	• wymienić funkcje wypowiedzi	• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi	• rozpoznać środki językowe, wskazujące na daną funkcję • określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi	• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi	• analizować podany tekst pod względem środków językowych wskazujących na określoną funkcję
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

42. Streszczenie a parafraza (*pojęcie parafrazy i wykorzystywanie pojęcia parafrazy w interpretacji utworu literackiego na poziomie rozszerzonym)	rozpoznać i zdefiniować streszczenie	odróżnić streszczenie od parafrazy	- wymienić różnice między streszczeniem a parafrazą - wykonać streszczenie	funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania	funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania i parafrazowania
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
43. i 44. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty biblijne	- wyciągać wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólnić, podsumować i porównać	formułować i rozwiązywać problemy badawcze
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
45. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	- objaśnić etymologię nazwy epoki - wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza	- wymienić średniowieczne wzorce osobowe - wyjaśnić, na czym polegał uniwersalizm średniowieczny - przedstawić informacje na temat szkół i uniwersytetów w średniowieczu	- definiować teocentryzm i wyjaśnić, czym przejawiał się w średniowieczu - wyjaśnić, w czym przejawiał się dualistyczny obraz świata w średniowieczu - omówić średniowieczną hierarchię społeczną	- omówić fundamenty kultury średniowiecznej - wypowiedzieć się na temat różnic między filozofią starożytną a średniowieczną	interpretować rolę karnawału w wiekach średnich
46.	rozpoznać	podać przykłady	wyjaśnić i	analizować	wskazać przykłady

Sztuka średniowieczna	najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza	zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady	średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	wpływu sztuki średniowiecza na epoki następne
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
47. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić sposób przedstawienia Matki Boskiej w <i>Bogurodzicy</i> • omówić kompozycję utworu • na przykładzie <i>Bogurodzicy</i> omówić takie cechy literatury średniowiecznej, jak anonimowość, teocentryzm i dydaktyzm	• odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• wypowiedzieć się na temat piśmiennictwa religijnego w średniowieczu
48. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i>	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe w wierszu	• scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>stabat Mater</i> w wierszu • określić funkcję środków językowych	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• wypowiedzieć się na temat genezy utworu
49.	• streścić utwór	• opisać obraz śmierci	• omówić motyw <i>danse</i>	• na podstawie lektury	• wyjaśnić przyczyny

Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>		przedstawiony w utworze • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	<i>macabre</i> • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> • omawia groteskowy i naturalistyczny sposób przedstawienia śmierci • wskazuje elementy komizmu w utworze	omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną	popularności motywu śmierci w średniowieczu
50. Triumf śmierci w <i>Siódmej pieczęci</i> Igmara Bermana	• zrelacjonować treść filmu • odnaleźć nawiązania do kultury i obyczajowości średniowiecza	• zinterpretować tytuł i objaśnić jego funkcję • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcia: <i>personifikacja, taniec śmierci</i>	• rozpoznać w filmie konwencję moralitetu i ją omówić • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcie <i>teodycea</i>	• interpretować przesłanie filmu	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
51. Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić kodeks honorowy średniowiecznego rycerza	• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu	• przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars bene moriendi</i> obecne w utworze • omówić sposób kreacji bohaterów – rycerzy oraz ich wrogów	• wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • omówić kontekst historyczny utworu	• porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym
52. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (lektura uzupełniająca)	• streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu	• omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe utworu • charakteryzować, ukazane w utworze,	• objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy	• przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • sformułować zasady miłości dworskiej	• wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>

		wzorce parenetyczne władcy, rycerza i damy serca			
53. Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, *** [<i>tutaj</i> <i>leży Izold...</i>]	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• opisać sytuację liryczną w wierszu • omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze • wskazać środki językowe użyte w utworze	• omówić kompozycję wiersza • sformułować tezę interpretacyjną • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu	• interpretować wiersz • wskazać i omówić konteksty interpretacyjne	• porównać przesłanie wiersza z przesłaniem <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
*54. Podróż po zaświatach – <i>Boska komedia</i> Dante Alighieri	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić fabułę całego utworu • wymienić przewodników Dante po zaświatach	• omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> • wyjaśnić tytuł • scharakteryzować narratora • omówić kompozycję poematu • wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki</i>	• wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu • zinterpretować alegorie obecne w poemacie	• wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze	• wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante
*55. Konteksty i nawiązania – <i>Dno piekła</i> Andrzeja Bursy	• relacjonować treść wiersza • określać rodzaj liryki	• omawiać kreacje bohaterów wiersza • wyjaśnić funkcję użytych frazeologizmów	• interpretować funkcję odniesień do piekła w wierszu • omówić problematykę utworu	• wypowiadać się na temat kontekstu historycznego wiersza • wskazać ironię użytą w wierszu i określić jej funkcję	• porównywać udręczenie ludzi w utworze Bursy z udrękami piekielnymi w <i>Boskiej komedii</i>
SREDNIOWIECZE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
56. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	• wskazać czasowniki w tekście i określać ich formę gramatyczną • wskazać w tekście przymiotniki i imiesłowy o zabarwieniu	• wyjaśnić funkcję czasowników użytych w tekście • określić funkcję przymiotników o zabarwieniu neutralnym i	• analizować tekst pod kątem użycia gramatycznych środków językowych	• wskazać środki językowe służące psychizacji krajobrazu	• omówić sposoby podkreślenia ekspresji tekstu za pomocą środków językowych

	neutralnym i wartościującym • wskazać w tekście rzeczowniki abstrakcyjne i konkretne • wskazać w tekście zdrobienia	wartościującym użytych w tekście • określić funkcję rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych użytych w tekście • określić funkcję zdrobnień w tekście			
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*57. Indukcja i dedukcja	• prezentować różne typy dowodzenia	• rozpoznawać typy dowodzenia w tekście • wskazać błąd we wnioskach	• analizować rozumowanie przedstawione w tekście	• formułować wniosek na podstawie dwóch przesłanek	• formułować przesłanki i na ich podstawie wyciągać wniosek
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
58. i 59. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – NOWE Ponad słowami klasa 1 część 2. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
RENEZANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	• wyjaśnić znaczenie nazwy epoki • wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • wyjaśnić, na czym polegała reformacja	• wyjaśnić pojęcia <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> w kontekście epoki • objaśnić, na czym polegała reformacja, podać jej przyczyny i opisać rolę Marcina Lutra • wymienić wyznania protestanckie	• wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki • omówić powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki	• przedstawić główne idee Erazma z Rotterdamu, Mirandoli, Machiavellego i Morusa • opisać tych filozofów na kształtowanie się nowej epoki	• przedstawić zmiany społeczne kształtujące nową epokę
3. Filmowy obraz nocy św. Bartłomieja – Królowa Margot Patrice’a Chéreau	• omówić tematykę filmu	• na podstawie filmu opisać konflikty stanowiące kanwę fabuły filmu	• przedstawić stosunki panujące na dworze francuskim jako tło wydarzeń rozgrywających się w filmie	• analizować pobudki kierujące tytułową bohaterką filmu	• rozważyć problemy moralne poruszone w filmie
4.	• rozpoznać styl sztuki	• wymienić cechy	• wskazać i zilustrować	• dokonać analizy	• dostrzec i omówić

Sztuka renesansu	renesansowej • wymienić najważniejszych twórców renesansu	charakterystyczne stylu renesansowego i omówić je na przykładach • wyjaśnić pojęcia: <i>mimesis</i> , <i>perspektywa</i>	przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej • opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	dzieła renesansowego • omówić wpływ antyku na sztukę renesansu	wartości humanistyczne w sztuce renesansu
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
5. i 6. Wzorzec życia szlacheckiego – <i>Żywot człowieka poczciwego</i> Mikołaja Reja	• przedstawić tematykę utworu • wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Żywota</i>	• streścić podane fragmenty • wymienić cechy idealnego szlachcica	• na podstawie tekstu scharakteryzować idealnego szlachcica • wskazać środki językowe zastosowane we fragmentach	• omówić obraz świata przedstawiony we fragmentach • omówić funkcję środków językowych zastosowanych we fragmentach	• wyjaśnić, na czym polega antropocentryczny charakter utworu
7. Renesansowa wizja Boga – <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> Jana Kochanowskiego	• zrelacjonować treść pieśni <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • określić rodzaj liryki	• określić gatunek utworu i podać jego pochodzenie • omówić sposób kreacji nadawcy i adresata tekstu • wskazać użyte środki językowe • wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kochanowskiego	• dokonać interpretacji wiersza • zanalizować renesansowy charakter wiersza • omówić funkcję środków językowych	• porównać obraz Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z obrazem Boga w utworach średniowiecznych	• rozpoznać rodzaj wersyfikacji
8. i 9. Światopogląd Jana Kochanowskiego utrwalony w <i>Pieśniach</i>	• zrelacjonować treść <i>Pieśni IX</i> • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego pieśni • wskazać elementy światopoglądu renesansowego w utworze	• omówić kompozycję wiersza • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnaleźć i omówić motywy horacjańskie w utworze Kochanowskiego	• dokonać funkcjonalnej analizy i interpretacji utworu • przedstawić humanistyczny ideał człowieka na podstawie pieśni	• wskazać w utworze cechy wiersza sylabicznego

		• wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	• omówić kontekst filozoficzny • na podstawie wiersza scharakteryzować światopogląd poety		
10. Liryka patriotyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń V</i>	• zrelacjonować treść pieśni • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • wypowiedzieć się na temat przynależności gatunkowej utworu • wskazać użyte środki językowe • przedstawić argumentację podmiotu lirycznego	• omówić funkcję użytych środków językowych • omówić kontekst historyczny	• wyjaśnić pojęcie <i>liryka tyrtejska</i> • uzasadnić przynależność <i>Pieśni V</i> do liryki tyrtejskiej • przedstawić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w wybranym przez siebie utworze literackim	• omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w twórczości współczesnej
11. Liryka autotematyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń XXIV</i>	• relacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w utworze • wskazać środki językowe • wyjaśnić, na czym polega autotematyzm wiersza	• omówić kontekst historycznoliteracki • omówić funkcję motywów mitologicznych w utworze • omówić funkcję środków językowych • omówić realizację motywu <i>non omnis moriar</i> w wierszu	• wskazać elementy światopoglądu renesansowego w wierszu	• wypowiedzieć się na temat symboliki ptaka w literaturze i sztuce
12., 13. i 14. „Żaden ojciec podobno barziej nie miłował dziecięcia” – o <i>Trenach</i> Jana Kochanowskiego	• odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść <i>Trenów IX, X i XI</i> • zdefiniować <i>tren</i>	• wyjaśnić, na czym polegał kryzys światopoglądowy poety widoczny w <i>Trenach</i> • wskazać nawiązania	• wyjaśnić, na czym polega polemika ze stoicyzmem w poznanych <i>trenach</i> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu	• dokonać analizy i interpretacji <i>Trenów IX, X i XI</i>	• wyjaśnić, na czym polegało nowatorstwo <i>Trenów</i> Kochanowskiego

		do antyku w poznanych trenach (filozofii, mitologii) • wskazać nawiązania biblijne w poznanych trenach	lirycznego w poznanych trenach • wskazać ironię w <i>Trenie IX</i> i określić jej funkcję • wskazać punkt kulminacyjny w <i>Trenie X</i> i wyjaśnić jego istotę • wskazać wyobrażenia eschatologiczne obecne w <i>Trenie X</i> • przedstawić wątpliwości podmiotu lirycznego w <i>Trenie XI</i>		
15. Żałoba po stracie dziecka – ***[<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• odnaleźć nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• dokonać analizy wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• interpretować zakończenie wiersza • omówić kontekst historyczny utworu	• podjąć dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych epokach literackich
*16. i 17. <i>Treny</i> jako cykl poetycki	• przedstawić kompozycję cyklu • grupować utwory w obszary tematyczne	• omówić sposób przedstawienia Urszulki w <i>Trenach</i> • omówić odniesienia do antyku i Biblii obecne w <i>Trenach</i> • wskazać środki językowe użyte w utworach • odczytać ewolucję światopoglądu poety w cyklu <i>Trenów</i>	• omówić cykl <i>Trenów</i> jako kreację artystyczną • wskazać elementy renesansowe w cyklu • określić funkcję środków językowych użytych w utworach • omówić sposób przedstawienia śmierci w wierszach	• omówić cykl jako świadectwo kryzysu światopoglądowego • przedstawić ewolucję poglądów Jana Kochanowskiego w cyklu, odwołując się do wierszy • porównać kreacje literackie bohaterów dotkniętych cierpieniem – podmiot liryczny <i>Trenów</i> i Hioba	• wyjaśnić, na czym polega konsolacyjny charakter <i>Trenów</i> • podjąć dyskusję na temat uniwersalnego charakteru <i>Trenów</i> • omówić funkcję przedstawienia sytuacji lirycznej na podobieństwo snu w <i>Trenie XIX</i> • omówić wizję życia pośmiertnego w <i>Trenach</i>
18. O czym jest	• zrelacjonować treść dramatu	• wskazać nawiązania do mitu o wojnie	• przedstawić problematykę dramatu	• przedstawić okoliczności	• omówić kunszt poetycki pieśni chóru

<i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego?	wymienić bohaterów tragedii i podać ich pierwowzory z mitologii greckiej	trojańskiej - wskazać nawiązania do budowy tragedii antycznej - scharakteryzować bohaterów	wyjaśnić, na czym polega konflikt postaw w dramacie	wystawienia utworu	
19. i 20. Zastosowanie chwytów retorycznych w polityce – <i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego	przedstawić argumenty Antenora i Aleksandra	wskazać chwyt retoryczne i erystyczne w wypowiedziach Antenora, Aleksandra i Iketaona	- przeanalizować argumenty mówców - omówić mechanizmy powstawania decyzji przesądających o losach zbiorowości zaprezentowane w utworze - na podstawie pieśni Wy, którzy pospolitą rzeczą władacie stworzyć kodeks etyczny polityka	- przeanalizować mowę Iketaona pod kątem zabiegów manipulacyjnych - omówić przesłanie zawarte w zakończeniu dramatu	wyjaśnić, czym jest <i>kostium historyczny</i> w utworze i odnieść to pojęcie do <i>Odprawy posłów greckich</i>
21. <i>Odprawa posłów greckich</i> jako dramat humanistyczny	przedstawić budowę <i>Odprawy posłów greckich</i>	- wskazać cechy gatunkowe tragedii antycznej w <i>Odprawie posłów greckich</i> - wskazać cechy dramatu humanistycznego w <i>Odprawie posłów greckich</i>	- omówić cechy gatunkowe tragedii antycznej zastosowane przez Jana Kochanowskiego - omówić funkcję pieśni chóru w dramacie	wypowiedzieć się na temat sporu pomiędzy Aleksandrem a Antenorem w odniesieniu do konfliktu tragicznego	omówić funkcję monologu Kasandry
22. Przed czym ostrzega Kasandra? – <i>Rozterka Kasandry</i> Anny Kamieńskiej	- zrelacjonować treść wiersza - nazwać rodzaj liryki	- omówić kontekst mitologiczny wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego - wskazać użyte środki językowe	- scharakteryzować typy ludzi, o których mówi podmiot liryczny - przedstawić zagrożenia, przed którymi ostrzega Kasandra w wierszu - określić funkcję użytych	- porównać przesłanie wiersza Kamieńskiej z wypowiedzią Kasandry w <i>Odprawie posłów greckich</i> - wypowiedzieć się na temat tragicznego	podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza

			środków językowych	wydzźwięku obu tekstów	
23. Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	• omówić kontekst biograficzny twórczości Jana Kochanowskiego • wymienić najważniejsze utwory Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować wybrane utwory Jana Kochanowskiego • wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Jana Kochanowskiego	• omówić kontekst filozoficzny twórczości Jana Kochanowskiego	• omówić znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	• omówić renesansowy charakter twórczości Jana Kochanowskiego
*24. i 25. Życie w idealnym państwie – <i>Utopia</i> Tomasza Morusa	• zrelacjonować treść fragmentu utworu • zdefiniować pojęcie <i>utopia</i>	• omówić koncepcję organizacji życia społecznego przedstawioną w dziele	• wymienić prawa i obowiązki mieszkańców Utopii	• podjąć dyskusję na temat ideału społeczeństwa przedstawionego w dziele Morusa • przedstawić motyw utopii dawniej i dziś	• wyjaśnić, na czym polega antyutopia i podać przykłady
*26. Niebezpieczeństwa utopii – <i>Nowy wspaniały świat</i> Aldousa Huxleya	• zrelacjonować treść fragmentu utworu • wyjaśnić pojęcie <i>antyutopia</i>	• wyjaśnić, na czym polega antyhumanizm utopii opisaney przez Huxleya • wskazać elementy konwencji <i>science fiction</i> we fragmentach	• omówić relacje między utopią i antyutopią na przykładzie <i>Utopii</i> Tomasza Morusa i <i>Nowego wspaniałego świata</i> Aldousa Huxleya	• podjąć dyskusję, czy ważniejsza jest jednostka, czy społeczność	• podać przykłady utopii i antyutopii w kulturze współczesnej
27. i 28. Retoryka w służbie ojczyźnie – <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	• określić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Kazań sejmowych</i> • wyjaśnić pojęcie <i>retoryka</i>	• zrelacjonować argumentację Piotra Skargi • wskazać w tekście chwytły retoryczne • wskazać w tekście nawiązania do Biblii	• omówić funkcję zastosowanych środków retorycznych • omówić realizację toposu ojczyzny w utworze	• scharakteryzować stylizację biblijnego proroctwa obecną w <i>Kazaniach sejmowych</i> • podjąć dyskusję na temat wymowy politycznej <i>Kazań sejmowych</i> • umieścić <i>Kazania sejmowe</i> w kontekście	• wypowiedzieć się na temat wizji Skargi ukazanej na obrazie Jana Matejki • ocenić ideologiczną funkcję obrazu

				historycznym	
RENEZANS – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
29. i 30. Zapozyczenia	- definiować pojęcie <i>zapozyczenie</i> - przedstawić podział zapożyczeń ze względu na pochodzenie	- przedstawić historię zapożyczeń w języku polskim - podać przykłady zapożyczeń i sklasyfikować je ze względu na pochodzenie	- wyjaśnić przyczyny zmiany źródeł zapożyczeń na przestrzeni wieków - rozpoznać zapożyczenia w tekście i dokonać ich klasyfikacji	przekształcić podane zdania tak, aby zastąpić zapożyczenia słowami rodzimymi	- podjąć dyskusję na temat roli zapożyczeń w języku polskim - sklasyfikować przykłady zapożyczeń ze względu na stopień przyswojenia
RENEZANS – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
31. Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	wyjaśnić, czym jest perswazja	znać i rozróżniać rodzaje argumentów stosowanych w perswazji	- znać i stosować zabiegi językowe wzmacniające perswazję - wskazać cele perswazyjne w podanych tekstach	- rozumieć i stosować zasady budowy skutecznej wypowiedzi perswazyjnej - wskazać językowe i pozajęzykowe środki perswazji w podanych tekstach i zaprezentowanych sytuacjach	- wskazać i rozróżniać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej - przygotować mowę perswazyjną
32. Jak skutecznie przemawiać?	- wylicza rodzaje przemówień - wylicza środki retoryczne	- rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną - wyjaśnić, w jaki sposób użyte środki retoryczne oddziałują na odbiorcę	analizować przemówienie pod kątem użytych środków retorycznych	- stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu - wygłosić mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych	zbudować wypowiedź retoryczną z uwzględnieniem jej funkcji językowej, celu i adresata
RENEZANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
33. i 34. Powtórzenie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie	formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	
BAROK – O EPOCE					
35. i 36. Barok – epoka sprzeczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki w Europie i Polsce	• scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • omówić kontekst historyczny epoki • wyjaśnić pojęcie <i>kontrreformacja</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego baroku • wyjaśnić pojęcie <i>sarmatyzm</i>	• wyjaśnić znaczenie soboru trydenckiego dla epoki • omówić główne idee filozofii Kartezjusza • omówić najważniejsze idee filozofii Pascala i wyjaśnić, na czym polega zakład Pascala	• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku	• omówić przyczyny i przejawy niepokojów duchowych charakterystycznych dla epoki
37. i 38. Sztuka baroku	• wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego	• zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych przykładach	• scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej	• scharakteryzować idee, które ukształtowały sztukę baroku • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów	• opisać rolę Kościoła katolickiego jako mecenas sztuki barokowej
39. Portret malarza barokowego – <i>Dziewczyna z perłą</i> Petera Webbera	• zrelacjonować życie codzienne w baroku na podstawie filmu • opisać proces powstawania dzieła sztuki	• scharakteryzować postacie głównych bohaterów	• przeanalizować kreację Scarlett Johansson	• porównać kadry z filmu z obrazami Jana Vermeera	• stworzyć prezentację na temat obrazu artysty w filmie • sformułować recenzję filmu
BAROK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
40. i 41.	• wskazać podmiot	• odczytać ze	• określić funkcję użytych	• dokonać analizy i	• porównać obraz Boga

Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	liryczny i adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną	zrozumieniem wiersze Szarzyńskiego • określić problematykę utworów • wskazać środki stylistyczne	środków stylistycznych • wskazać w utworze cechy sonetu • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach	interpretacji utworów • odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Szarzyńskiego	zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie Jana</i> Kochanowskiego
42. i 43. Kunsztowna poezja barokowa – wiersze Daniela Naborowskiego	• zrelacjonować wiersze • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną	• wyjaśnić, na czym polega koncept w wierszu <i>Na oczy</i> <i>królowny angielskiej</i> • wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość</i> <i>żywota</i> • wskazać środki stylistyczne	• określić funkcję środków stylistycznych w wierszach Naborowskiego • odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację w obronie tezy	• dokonać analizy i interpretacji utworów • omówić funkcję nawiązań do Księgi Koheleta w wierszu <i>Marność</i> • wskazać cechy poezji dworskiej w wierszu <i>Na oczy królowny</i> <i>angielskiej</i> • wskazać cechy poezji metafizycznej w wierszu <i>Krótkość</i> <i>żywota</i>	• omówić funkcjonowanie w kulturze motywu <i>vanitas</i>
44. Echa baroku w poezji współczesnej – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Róża</i> <i>oddana Danielowi</i> <i>Naborowskiemu</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wyjaśnić pojęcia: <i>topos</i> , <i>puenta</i> , <i>koncept</i> , <i>vanitas</i>	• określić zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz • wskazać podobieństwa pomiędzy wierszem Rymkiewicza a poezją Naborowskiego	• wykazać się znajomością motywów barokowych i wskazać, które motywy zostały wykorzystane w wierszu Rymkiewicza • zinterpretować puentę utworu	• omówić symbolikę róży w kulturze • dokonać analizy i interpretacji wiersza • wskazać nawiązania do barokowego konceptyzmu	• porównać wiersz Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji
45. i 46. Poezja dworska Jana	• zrelacjonować treść wierszy	• omówić kompozycję utworów	• wskazać cechy poezji dworskiej w wierszach	• dokonać analizy i interpretacji wierszy	• omówić połączenie toposu miłości i śmierci

Andrzeja Morsztyna	wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną w utworach	- wyjaśnić istotę konceptu w wierszach - wskazać środki stylistyczne w utworach	Jana Andrzeja Morsztyna - omówić funkcję użytych środków stylistycznych - wskazać cechy sonetu w utworze <i>Do trupa</i>	wskazać obecność sensualizmu w analizowanych wierszach	w wierszach Morsztyna i innych wybranych tekstach kultury
47. Barokowość w poezji współczesnej – Stanisław Grochowiak, ***[<i>Dla zakochanych to samo staranie...</i>]	wyjaśnić pojęcie erotyk	- wskazać użyte środki językowe - wskazać podobieństwa między doświadczeniami miłości i śmierci	- określić problematykę wiersza - omówić funkcję użytych środków stylistycznych - omówić związki między wierszem Grochowiaka a poezją Jana Andrzeja Morsztyna	dokonać analizy i interpretacji wiersza	- wskazać elementy makabry w wierszu - wyjaśnić, na czym polega ich groteskowość
48. William Szekspir i epoka elżbietańska	wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira	zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama Szekspira	wyjaśnić, czym był teatr elżbietański	wyjaśnić związek między narodzinami teatru elżbietańskiego a rozkwitem kultury w Anglii pod panowaniem Elżbiety I	scharakteryzować ogólnie tematykę dzieł Szekspira
49. <i>Romeo i Julia</i> – najśłynniejsza opowieść o miłości	streścić fabułę dramatu	- wyjaśnić, na czym polega tragizm losów bohaterów - scharakteryzować bohaterów tragedii	przedstawić kompozycję utworu	wskazać zwroty akcji i omówić ich funkcję	podjąć dyskusję na temat aktualności dzieła
50. Tragizm <i>Romea i Julii</i>	wskazać przeszkody, z którymi muszą się mierzyć bohaterowie	omówić sposób postrzegania miłości przez poszczególnych bohaterów	- omówić kreację Romea i Julii jako bohaterów dynamicznych - wyjaśnić, na czym polega idealizm bohaterów	- omówić tragizm tytułowych bohaterów dramatu - wyjaśnić, na czym polega tragizm w utworze literackim w odniesieniu do tradycji	wypowiedzieć się na temat problemu konfliktu pokoleń przedstawionego w utworze
51. <i>Romeo i Julia</i> wobec tradycji literackiej	wskazać i omówić cechy dramatu szekspirowskiego	porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii	wypowiedzieć się na temat funkcji przeznaczenia w utworze	- przeanalizować język utworu - przedstawić	porównać utwory podejmujące temat miłości silniejszej od

		antycznej	i porównać je z antycznym fatum	nowatorstwo twórczości Szekspira w stosunku do tragedii klasycznej	śmierci
52. Makbet wystawiony na próbę – kreacja tytułowego bohatera dzieła Williama Szekspira	• streścić fabułę dramatu	• scharakteryzować Makbeta z początku dzieła jako wcielenie ideału rycerza feudalnego • omówić stopniową przemianę Makbeta	• omówić funkcję spotkania z czarownicami w życiu Makbeta	• analizować motywację zachowań bohatera • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	• interpretować znaczenie słów: „Makbet zabija sen”
53. Lady Makbet – kobieta fatalna czy bohaterka tragiczna?	• przedstawić historię Lady Makbet	• omówić reakcję Lady Makbet na wiadomość o wróżbie czarownic • omówić zachowanie Lady Makbet tuż po dokonaniu zabójstwa i pod koniec dramatu	• wskazać elementy manipulacji językowej w wypowiedziach Lady Makbet podczas próby przekonywania męża do zabójstwa • wskazać cechy Lady Makbet, które wyróżniają ją na tle tradycji literackiej	• omówić stereotypowy wizerunek kobiety w literaturze • przeanalizować relacje między małżonkami • przeanalizować dialogi między Makbetem a Lady Makbet przed dokonaniem zabójstwa	• podjąć dyskusję na temat przyczyn obłędu bohaterki
54. Funkcja świata nadprzyrodzonego w <i>Makbecie</i> Williama Szekspira	• wskazać elementy fantastyki w utworze	• omówić sposób kreacji wiedźm • wypowiedzieć się na temat funkcji wiedźm w dramacie	• wypowiedzieć się na temat wizerunku czarownicy w kulturze • omówić, w jaki sposób wiedźmy manipulują Makbetem • omówić funkcję wprowadzenia elementów fantastyki do dramatu	• wypowiedzieć się na temat motywu <i>theatrum mundi</i> w <i>Makbecie</i>, dostrzegając w tytułowym bohaterze aktora, a w czarownicach – reżyserki dramatu	• podjąć dyskusję, w jakim stopniu wróżby determinowały działania bohatera
55. <i>Makbet</i> – dramat o	• podać przykłady zachowania Makbeta	• scharakteryzować Makbeta jako władcę	• omówić funkcję strachu i ambicji w kreacji	• porównać drogę do władzy Makbeta i	• podjąć dyskusję na temat wpływu władzy

władzy	świadczące o jego przemianie w tyrana		Makbeta	Balladyny	na człowieka
56. <i>Makbet</i> Williama Szekspira – dramat szekspirowski	• porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie	• określić funkcję fantastyki w utworze • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego w <i>Makbecie</i>	• wyjaśnić, w jaki sposób Szekspir buduje napięcie dramatyczne w utworze • zdefiniować tragizm w utworze	• określić funkcję różnicowania języka bohaterów	• analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira
*57. <i>Hamlet</i> – utwór o władzy	• zrelacjonować sposób przejęcia władzy przez Klaudiusza	• scharakteryzować Klaudiusza jako władcę	• wskazać elementy makiawelizmu w sposobie sprawowania władzy przez Klaudiusza • przeanalizować rolę Ducha w utworze jako symbol władzy ojcowskiej nad synem	• analizować monolog Klaudiusza wygłoszony po przedstawieniu i omówić zagadnienie teatralności polityki	• wypowiedzieć się na temat sposobu przejęcia władzy przez Fortynbrasa
*58. i 59. Hamlet jako symbol postawy życiowej	• streścić fabułę dramatu	• omówić relacje pomiędzy Hamletem a innymi bohaterami	• wypowiedzieć się na temat szaleństwa bohatera • omówić realizację motywu <i>vanitas</i> w scenie na cmentarzu	• przeanalizować i zinterpretować monologi Hamleta • omówić motyw <i>theatrum mundi</i> w odniesieniu do Hamleta	• ocenić postawę tytułowego bohatera
*60. Tragedia zemsty	• wyjaśnić przyczyny dążenia do zemsty przez: Hamleta, Laertesę i Fortynbrasa	• omówić sposób realizacji zemsty przez Hamleta • omówić sposób realizacji zemsty przez Laertesę • omówić sposób realizacji zemsty przez Fortynbrasa	• omówić funkcję rozmowy Hamleta z duchem ojca • dostrzec tragizm Hamleta wynikający z narzucenia mu obowiązku zemsty • porównać trzy postawy wobec zemsty	• wypowiedzieć się na temat kulturowo usankcjonowanego obowiązku zemsty	• podjąć dyskusję na temat przyczyn zwlekania z dokonaniem zemsty
*61.	• zrelacjonować historię	• scharakteryzować	• wypowiedzieć się na	• porównać obłąd	• podjąć dyskusję na

Kreacja Ofelii	Ofelii	Ofelię • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a jej ojcem • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a Hamletem	temat przyczyn obłędu Ofelii	Ofelii i Hamleta	temat teatralności w zachowaniu Ofelii
*62. <i>Tren Fortynbrasa</i> Zbigniewa Herberta	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i omówić sytuację liryczną	• wskazać nawiązania do <i>Hamleta</i> Szekspira • scharakteryzować Hamleta i Fortynbrasa • wskazać środki językowe	• przedstawić problematykę utworu • omówić funkcję użytych środków stylistycznych	• dokonać analizy i interpretacji utworu	• podjąć dyskusję na temat prezentowanych postaw
63. William Szekspir – podsumowanie	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Williama Szekspira • wymienić omówione utwory Williama Szekspira	• omówić cechy dramatu szekspirowskiego na podstawie poznanych utworów • porównać <i>Biografiolę</i> Stanisława Barańczaka z fabułą poznanych utworów Szekspira	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Williama Szekspira • wskazać kolokwializmy w <i>Biografiolach</i> Stanisława Barańczaka i określić ich funkcję	• omówić znaczenie twórczości Williama Szekspira w rozwoju literatury • wskazać przykłady gry słownej w utworach Barańczaka i wyjaśnić, na czym polegają	• wypowiedzieć się na temat trafności parodii zastosowanej przez Barańczaka
64. i 65. <i>Skąpiec</i> Moliera – komedia charakterów	• zrelacjonować treść komedii	• scharakteryzować Harpagona	• wskazać w utworze fragmenty reprezentujące różne rodzaje komizmu • wskazać przykłady karykaturalnej przesady w wypowiedziach Harpagona oraz dotyczących bohatera i omówić ich funkcję	• wyjaśnić, na czym polega komizm postaci • wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny	• omówić sposób, w jaki Harpagon traktuje ludzi i zwierzęta
66. <i>Skąpiec</i> Moliera –	• przedstawić relacje rodzinne w domu	• omówić stosunek Harpagona do	• wskazać cechy komedii klasycystycznej	• podjąć dyskusję na temat konfliktu	• wypowiedzieć się na temat obyczajów

krytyka obyczajów	Harpagona	własnych dzieci	• wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter utworu	pokoleń przedstawionego w dramacie	panujących w XVII-wiecznej Francji na podstawie <i>Skapca</i>
BAROK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
67. Odmiany polszczyzny	• wyjaśnić, na czym polega zjawisko odmian języka	• wskazać, od jakich czynników zależy sposób mówienia i pisania • wskazać różnice między mówioną a pisaną odmianą języka • wskazać różnice między językiem oficjalnym i nieoficjalnym	• wymienić dialekty języka polskiego • wskazać cechy języka nieoficjalnego w podanym fragmencie	• wyjaśnić, czym jest środowiskowa odmiana języka i omówić jej cechy • przekształcić język nieoficjalny na oficjalny	• posłużyć się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
68. i 69. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
OŚWIECENIE – O EPOCE					
70. Oświecenie w Europie i Polsce	• objaśnić etymologię nazwy epoki • podać daty graniczne oświecenia w Europie • podać daty graniczne oświecenia w Polsce	• opisać światopogląd epoki • przedstawić najważniejsze osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki • wymienić najważniejszych	• wyjaśnić pojęcia: <i>empiryzm, ateizm, deizm, materializm, sensualizm</i> • opisać przemiany społeczne doby oświecenia • wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna, konstytucja, trójpodział</i>	• wymienić najważniejsze idee filozofii: Johna Locke’a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba Rousseau • omówić znaczenie prasy w oświeceniu • wypowiedzieć się na	• zaprezentować związek światopoglądu oświecenia z życiem codziennym w epoce

		myślicieli epoki oświecenia • wyjaśnić pojęcia <i>racjonalizm</i> i <i>utilitaryzm</i>	<i>władzy</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego oświecenia	temat edukacji w oświeceniu • wymienić najważniejsze instytucje powstałe w czasach stanisławowskich	
71. Sztuka oświecenia	• wskazać na przykładach dzieł sztuki (malarstwa, architektury, rzeźby) cechy stylu klasycystycznego	• wymienić cechy stylu klasycystycznego, rokokowego i sentymentalnego • wskazać na przykładach cechy stylu rokokowego • wskazać na przykładach cechy stylu sentymentalnego	• wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • omówić inspiracje antyczne w sztuce klasycystycznej	• zanalizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów	• określić, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki
72. Oblicza miłości do muzyki – <i>Amadeusz</i> Miloša Formana	• streścić fabułę filmu	• scharakteryzować Salieriego oraz Mozarta jako dwie kontrastujące ze sobą postacie	• nazwać chwyt narracyjny zastosowany w filmie i określić jego funkcję	• scharakteryzować postać Mozarta oraz w tym kontekście wypowiedzieć się na temat miejsca sztuki w życiu człowieka	• omówić kontekst historyczny
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
73. Ignacy Krasicki – sylwetka twórcy	• wymienić najważniejsze fakty z biografii Ignacego Krasickiego	• omówić postawę obywatelską Ignacego Krasickiego	• omówić działalność publicystyczną i literacką Ignacego Krasickiego	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Ignacego Krasickiego dla rozwoju polskiego oświecenia	• przedstawić kontekst historyczny epoki
74. Poetycka definicja patriotyzmu	• wskazać adresata lirycznego • opisać wzór patrioty	• przedstawić okoliczności powstania <i>Hymnu do</i>	• omówić funkcję użytych środków stylistycznych • zdefiniować hymn i	• porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego	• omówić funkcję zwrotu do miłości ojczyzny obecnego w

	ukazany w utworze	<i>miłości ojczyzny</i> • wskazać użyte środki stylistyczne	wskazać cechy hymnu w utworze Krasickiego	z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego	utworze
75. i 76. Satyryczny komentarz do rzeczywistości	• zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyr <i>Świat zepsuty</i> i <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego	• wymienić gatunki literackie dominujące w oświeceniu • scharakteryzować głównych bohaterów satyry <i>Pijaństwo</i> • wymienić wady ganione przez autora w obu satyrach • wskazać w utworach cechy satyry	• przedstawić cechy stylu klasycystycznego w literaturze • przedstawić problematykę satyr • wskazać te cechy satyry, które określają jej przynależność do klasycyzmu • przedstawić kompozycję satyr • wskazać środki retoryczne w satyrze <i>Świat zepsuty</i> i określić ich funkcję	• omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrach • zinterpretować puentę satyry <i>Pijaństwo</i> • omówić sposób piętnowania wad w satyrach Ignacego Krasickiego	• omówić satyry w kontekście XVIII-wiecznych obyczajów i sytuacji politycznej
77. Współczesna satyra	• zrelacjonować treść utworu • wyjaśnić terminy <i>ironia</i> i <i>stereotyp</i>	• wskazać cechy satyry w utworze • wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego	• omówić problem poruszony w satyrze • omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrze	• porównać <i>Mistrzostwa w narzekaniu</i> Wojciecha Młynarskiego z wybraną satyrą Ignacego Krasickiego	• omówić kontekst społeczno-polityczny utworu
OŚWIECENIE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
78. Style funkcjonalne	• wymienia style funkcjonalne	• wymienia cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych	• rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny i rozumie zasady ich stosowania	• rozpoznaje cechy stylu funkcjonalnego w podanym tekście	• przekształca teksty z jednego stylu na drugi
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
79. i 80. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				• uogólnić, podsumować i porównać	
--	--	--	--	---	--

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Ponad słowami* klasa 2 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Ponad słowami* dla klasy 2, część 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
ROMANTYZM – O EPOCE					
2. i 3. Romantyzm – wprowadzenie do epoki	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić ramy czasowe romantyzmu europejskiego i polskiego	• wyjaśnić, na czym polegała specyfika romantyzmu polskiego • wymienić elementy światopoglądu romantycznego	• omówić elementy światopoglądu romantycznego • porównać światopogląd romantyczny i oświeceniowy	• przedstawić najważniejsze założenia filozofii romantycznej	• omówić kontekst historyczny
4. i 5. Sztuka romantyczna	• wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki romantycznej	• wymienić cechy charakterystyczne stylu romantycznego i objaśnić je na przykładach	• wymienić nazwiska najważniejszych twórców romantyzmu i omówić ich dzieła	• dokonać analizy wpływu gotyku na sztukę romantyczną	• dokonać analizy romantycznego dzieła sztuki
ROMANTYZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury romantycznej	• wymienić cechy literatury romantycznej • wymienić typy bohaterów romantycznych	• wymienić cechy bohatera romantycznego • wymienić gatunki realizowane w literaturze romantycznej	• omówić cechy bohatera romantycznego	• określić rolę wyobraźni i natchnienia w twórczości romantyków	• wskazać specyfikę polskiej literatury romantycznej i wyjaśnić jej genezę

NOWE Ponad słowami

		• omówić typy bohaterów romantycznych i wskazać ich rodowody			
7. Konteksty i nawiązania – Sándor Márai, <i>Zadanie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji • wskazać bohatera romantycznego	• omówić kompozycję opowiadania • scharakteryzować postać głównego bohatera	• wskazać i omówić cechy bohatera romantycznego w kreacji Ferencza Kazinczygo • wskazać i omówić fragmenty obrazujące romantyczną wizję świata	• zinterpretować puentę	• wskazać środki językowe budujące nastrój fragmentów i określić ich funkcję
*8. Zacieranie granic między fikcją a rzeczywistością – <i>Król olch</i> Johanna Wolfganga Goethego	• zrelacjonować treść ballady • wskazać narratora i bohaterów tekstu	• omówić punkty widzenia ojca i syna • scharakteryzować króla olch • omówić cechy gatunkowe utworu	• wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących bohaterom • wyjaśnić, dlaczego tylko dziecko widzi króla	• określić nastrój wiersza i to, w jaki sposób został on zbudowany	• określić konwencję literacką dominującą w utworze
9. Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust. Tragedia</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść dramatu na podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić przynależność rodzajową i gatunkową utworu	• scharakteryzować głównych bohaterów • zdefiniować bohatera faustowskiego	• omówić funkcję dobra i zła w dziele • dostrzec i przedstawić uniwersalną wymowę utworu	• zinterpretować słowa Mefistofelesa: <i>Cząstka siły mała, / Co złego pragnąc zawsze dobro działa</i>	• omówić kontekst biblijny
10. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Prospekt</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata	• scharakteryzować adresata lirycznego • wskazać środki retoryczne i określić	• wskazać i zinterpretować nawiązanie do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować tytuł wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

NOWE Ponad słowami

	lirycznego	ich funkcję	• porównać dwa rodzaje kuszenia: w dramacie Goethego i w wierszu Szymborskiej		
*11. Fryderyk Schiller, <i>Rękawiczka. Powiastka</i>	• zrelacjonować treść utworu	• wskazać cechy ballady • przedstawić sposób ukazania motywu rycerza	• określić sposób relacjonowania wydarzeń • sformułować przesłanie utworu	• dokonać analizy środków językowych budujących nastrój wiersza	• omówić funkcję kostiumu historycznego w utworze
12. Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• nazwać funkcję językową dominującą w wierszu i uzasadnić swoje stanowisko • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać w utworze postawę podlegającą krytyce oraz przeciwstawione jej cechy młodości	• omówić nastrój utworu i wskazać środki językowe, które go tworzą • wskazać elementy klasycyzmu i romantyzmu w utworze	• sformułować program przedstawiony w wierszu	• omówić konteksty kulturowe w wierszu
13. Czucie i wiara a mędrca szkiełko i oko – o <i>Romantyczności</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść ballady • opisać różne reakcje osób zgromadzonych wokół Karusi: ludu, Starca i narratora	• omówić życie wewnętrzne bohaterki wiersza • omówić sposób przedstawienia Starca • wskazać cechy gatunkowe utworu	• wskazać objawy świadczące o obłędzie bohaterki • wskazać środki językowe, za pomocą których jest prezentowana Karusia, i określić ich funkcję	• przedstawić punkty widzenia Starca i narratora oraz odnieść je do światopoglądów: oświeceniowego i romantycznego	• wyjaśnić, dlaczego wiersz został okrzyknięty manifestem romantyzmu
14.	• zrelacjonować treść ballady	• scharakteryzować bohaterkę utworu	• omówić sposób kreacji bohaterki	• dokonać analizy zabiegów	• porównać główną bohaterkę z lady

NOWE Ponad słowami

Wyobrażenia ludowa w <i>Liliach</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić świat przedstawiony	• wskazać cechy gatunkowe ballady w utworze	• określić rolę pustelnika • przedstawić rolę natury w balladzie • wskazać elementy gotyckie w utworze	artystycznych, dzięki którym został uzyskany nastrój grozy • omówić sposób przedstawienia natury	Makbet
15. Konteksty i nawiązania <i>O Hani, co się zabiła</i> Kazimierzy Iłakowiczówny	• relacjonować treść utworu	• charakteryzować tytułową bohaterkę • wskazać cechy ballady romantycznej	• omówić sposób ukazania domowników	• porównać poetykę ballady romantycznej z utworem Iłakowiczówny	• omówić sposób potraktowania tematu ludowości w utworze
16. <i>Dziady</i> cz. II – przypomnienie utworu	• zrelacjonować treść dramatu • wskazać kategorie grzechów, przedstawione w dramacie	• omówić rolę Guślarza • omówić kompozycję utworu	• wypowiedzieć się na temat sprawiedliwości i moralności w kulturze ludowej na podstawie utworu	• zaprezentować sposoby budowania nastroju grozy	• wypowiedzieć się na temat różnych aspektów ludowości w utworze • omówić motyw ducha w znanych sobie tekstach kultury
17., 18., i 19. Obraz miłości romantycznej w <i>Dziadach</i> cz. IV Adama Mickiewicza (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść dramatu • wymienić cechy miłości romantycznej	• omówić kontekst biograficzny • wskazać nawiązanie do <i>Dziadów</i> cz. II • scharakteryzować Gustawa jako bohatera werterowskiego	• porównać Księdza jako antagonistę Gustawa ze Starcem z <i>Romantyczności</i> • opisać miłość romantyczną jako religię przeznaczeń • wyjaśnić, na czym	• analizować środki, za pomocą których został wykreowany bohater • omówić funkcję literatury w kształtowaniu wyobrażenia o miłości • porównać sposób ukazania obłędu i miłości	• analizować ekspresję słowną w wypowiedziach Gustawa i omówić jej funkcję • podejmuje dyskusję na temat różnych sposobów pojmowania szczęścia w kontekście sporu

NOWE Ponad słowami

		• omówić kompozycję utworu • wskazać w utworze cechy dramatu romantycznego	polega tragizm głównego bohatera	w <i>Dziadach</i> cz. IV i <i>Romantyczności</i> • analizować sens przestrogi wygłoszonej przez Gustawa	pomiędzy Gustawem a Księdzem
20. Konteksty i nawiązania – Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i>	• wskazać elementy aluzji literackiej w utworach	<i>Oda do młodości:</i> • wymienić cechy ody i odnieść jej definicję do utworu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>On nie doczekał się:</i> • wskazać elementy konwencji romantycznej w utworze <i>Straszna rozmowa Gzegzółki z duchem:</i> • omówić efekt humorystyczny utworu w kontekście romantycznej roli świata nadprzyrodzonego	<i>Oda do młodości:</i> • wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika efekt komiczny uzyskany w utworze <i>On nie doczekał się:</i> • wyjaśnić, na czym polega parodia w utworze • zinterpretować funkcję didaskaliów <i>Straszna rozmowa Gzegzółki z duchem:</i> • omówić funkcję występowania świata nadprzyrodzonego w utworach romantycznych • zinterpretować tytuł utworu w kontekście atmosfery grozy	<i>On nie doczekał się:</i> • dokonać analizy reakcji bohatera romantycznego utworu i wyjaśnić przyczynę ich prześmiewczego potraktowania	<i>On nie doczekał się:</i> • dokonać analizy wypowiedzi bohaterów utworu i omówić funkcję kontrastu
21.	• zrelacjonować	• omówić kontekst	• wskazać środki językowe użyte w	• interpretować funkcję stylistyczną	• wypowiedzieć się na temat roli miłości

NOWE Ponad słowami

Liryka miłosna Adama Mickiewicza – <i>Niepewność</i>	treść wiersza • określić rodzaj liryki	biograficzny • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • omówić kompozycję erotyku	wierszu i określić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia relacji pomiędzy podmiotem lirycznym a bohaterką wiersza	pytań umieszczonych na końcu każdej strofy	w życiu romantyka
22. Wędrownik samotnego wygnańca po krainach Wschodu – <i>Sonety krymskie</i> Adama Mickiewicza - <i>Stepy akermzańskie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe sonetu	• wskazać środki językowe i omówić ich funkcję	• interpretować zakończenie sonetu	• omówić rolę podróży w biografii romantyka
23. Psychizacja przyrody w <i>Burzy</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • opisać zachowania pasażerów statku	• omówić kompozycję utworu	• wskazać środki stylistyczne budujące atmosferę zagrożenia • omówić sposób przedstawienia wyróżniającego się pasażera	• zinterpretować zakończenie sonetu w kontekście biografii autora	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
24. Wprowadzenie do <i>Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza	• zrelacjonować treść dramatu • wymienić najważniejszych	• zaprezentować kompozycję dramatu • omówić świat przedstawiony	• omówić znaczenie dedykacji dla rozumienia dramatu	• omówić sens przemiany Gustawa w Konrada	• przybliżyć kontekst historyczny utworu • odnieść się do kontekstu

NOWE Ponad słowami

	bohaterów	utworu			biograficznego
25. Los młodzieży polskiej pod zaborami – plan realistyczny <i>Dziadów</i> cz. III (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować sposoby torturowania i upokarzania więźniów • zrelacjonować opowieść Sobolewskiego • zrelacjonować sposoby reakcji pozostałych więźniów na opowieść Sobolewskiego • zrelacjonować treść pieśni o zemście	• omówić kompozycyjną funkcję przybycia nowego więźnia • wskazać śpiewaną przez Konrada, pieśń o zemście jako jedną z reakcji na opowieść Sobolewskiego • identyfikować pieśń jako lirykę i wskazać podmiot liryczny • wskazać cechy liryki tyrtejskiej w pieśni	• wskazać i omówić sposoby sakralizowania cierpienia w opowieści Sobolewskiego • wskazać i omówić w pieśni ludowe wyobrażenia na temat wampirów	• interpretować znaczenie pieśni i wyjaśnić, na czym polega jej bluźnierczy charakter	• omówić sens bajki Żegoty
26. Bunt przeciwko Bogu – <i>Wielka Improwizacja</i> (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować argumentację Konrada dotyczącą jego prawa do rozmowy z Bogiem	• scharakteryzować Konrada jako typowego bohatera romantycznego • zaprezentować argumentację Konrada	• wyjaśnić, na czym polega pycha Konrada w <i>Wielkiej Improwizacji</i> • omówić przyczyny buntu Konrada wobec Boga • porównać Konrada do mitycznego	• omówić stosunek Konrada do ludzi • wyjaśnić, na czym polega psychomachia w <i>Wielkiej Improwizacji</i>	• wyjaśnić, na czym polega bluźnierstwo Konrada

			Prometeusza		
27. Mesjanistyczne proroctwo – Widzenie Księdza Piotra (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść Widzenia	• wskazać, zobrazowane w tekście, analogie pomiędzy historią biblijną a historią Polski	• omówić funkcję porównania martyrologii narodu polskiego do cierpienia Jezusa z Nazaretu	• porównać prometeizm i mesjanizm	• wypowiedzieć się na temat przesłania sceny
28. Realistyczny obraz polskiego społeczeństwa w <i>Dziadach</i> cz. III Adama Mickiewicza – Salon warszawski (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować historię o Cichowskim • zaprezentować reakcje przedstawicie dwóch grup na historię o Cichowskim • zaprezentować historię Rollisona	• scharakteryzować dwie grupy zebrane w salonie warszawskim	• wypowiedzieć się na temat postaw przedstawicieli społeczeństwa polskiego wobec tyranii, przedstawionych w całym dramacie	• interpretować słowa Wysockiego • scharakteryzować panią Rollison w odniesieniu do średniowiecznego motyw <i>stabat Mater</i>	• wskazać motywy biblijne w opisie kary, która dotknęła doktora Bécu
29. Motywy oniryczne w <i>Dziadach</i> cz. III (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować opinię Więźnia na temat snu (Prolog) • zrelacjonować przebieg snu Senatora	• zaprezentować, co dzieje się z duszą więźnia, kiedy on śpi • scharakteryzować diabły asystujące Senatorowi podczas zasypiania	• wyciągnąć wnioski na temat charakteru i priorytetów Senatora na podstawie jego snu	• w kontekście snu Senatora wyjaśnić, na czym polega sen jako „życie duszy”, o którym mówił Więzień	• analizować funkcję oddziaływania na zmysły w opisie snu
30.	• zrelacjonować	• wskazać środki językowe służące do	• omówić sposób przedstawienia kraju:	• interpretować wiersz <i>Do przyjaciół</i>	• analizować środki językowe użyte do

NOWE Ponad słowami

Obraz Rosji i Rosjan w <i>Ustępie do Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	treść <i>Ustępu</i>	opisu krajobrazu • omówić wizerunek cara jako władcy • omówić sposób przedstawienia Rosjan	krajobrazu i stolicy • omówić funkcję kontrastu przy przedstawianiu funkcji dróg i miast	<i>Moskali</i>	opisu Rosjan w <i>Przeglądzie wojska</i>
31. <i>Dziady</i> cz. III jako dramat romantyczny (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, na czym polega luźna kompozycja w utworze	• odnieść konstrukcję dramatu do antycznej zasady trzech jedności • zaprezentować Konrada jako bohatera romantycznego	• omówić funkcję wątków fantastycznych w dramacie	• omówić sposób przenikania się w dramacie dwóch płaszczyzn – realnej i metafizycznej	• porównać dramat romantyczny z dramatem szekspirowskim
32. i 33. <i>Pan Tadeusz</i> – przypomnienie lektury	• zrelacjonować treść utworu • zaprezentować tradycje szlacheckie przedstawione w utworze	• zaprezentować przemianę bohatera • wskazać cechy bohatera romantycznego w Jacku Soplicy	• omówić genezę <i>Pana Tadeusza</i> na podstawie <i>Epilogu</i> • scharakteryzować arkadyjski dworek w Soplicowie jako metaforę polskości • omówić funkcję przyrody	• omówić funkcję epitetu <i>ostatni</i>, powtarzającego się w utworze	• interpretować sens tytułu
34. Konteksty i nawiązania - Tomasz Różycki,	• zrelacjonować treść fragmentów utworu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora	• porównać początkowy fragment utworu z inwokacją z <i>Pana</i>	• dokonać analizy języka opisów w kontekście prezentowanej	• odnaleźć w tekście ironię i określić jej funkcję

NOWE Ponad słowami

<i>Dwanaście stacji</i>			<i>Tadeusza</i>	<i>rzeczywistości</i>	
35. Twórczość dojrzałego romantyka – <i>Liryki lozańskie</i>	• zrelacjonować treść wierszy • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• omówić kreacje podmiotów mówiących w wierszach • omówić kompozycję wierszy	<i>Nad wodą wielką i czystą...:</i> • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • omówić funkcję paralelizmu w wierszu <i>Polaty się łzy me czyste...:</i> • omówić funkcję klamry kompozycyjnej w wierszu • omówić sposób przedstawienia każdego z etapów życia podmiotu mówiącego	<i>Nad wodą wielką i czystą...:</i> • dokonać analizy wiersza pod kątem sposobu ukazania przemijania oba wiersze: • dokonać analizy sposobów uzyskania nastroju w wierszach	• omówić związki utworów ze światopoglądem romantycznym i z romantyczną metodą twórczą
36. <i>Zemsta</i> Aleksandra Fredry – przypomnienie lektury	• zrelacjonować treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów • wskazać rodzaje komizmu w utworze	• odnieść treść komedii do tradycji literackiej – motywu zwaśnionych rodów • porównać kreacje bohaterów Fredry i Moliera	• porównać spór o zamek w <i>Panu Tadeuszu</i> ze sporem przedstawionym w <i>Zemście</i>	• wskazać elementy sarmatyzmu w utworze
37. Krytyczny obraz Polski i Polaków w <i>Grobie Agamemnona</i> Juliusza Słowackiego	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w wierszu	• zinterpretować metaforyczne znaczenie motywów mitologicznych w kontekście wiersza • zinterpretować symbolikę „duszy anielskiej” i „czerepu rubasznego” oraz	• omówić symbolikę Termopil i Cheronei w odniesieniu do współczesnej Juliuszowi Słowackiemu historii Polski	• odnieść się do zawartej w utworze opinii podmiotu lirycznego o Polakach

			pozostałe symbole zawarte w utworze		
38. Podróż romantyczna jako doświadczenie duchowe – <i>Hymn</i> Juliusza Słowackiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić sytuację liryczną • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnieść treść i formę wiersza do cech gatunkowych hymnu • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat nastroju panującego w wierszu i wskazać, jakimi środkami został osiągnięty • omówić rolę krajobrazu w wierszu	• interpretować znaczenie refrenu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
39. Ostatnia wola poety - <i>Testament mój</i> Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kreację podmiotu lirycznego • przedstawić kompozycję wiersza i omówić jej funkcję • wymienić grupy adresatów pojawiające się w wierszu i określić ich funkcję • wskazać wartości istotne dla podmiotu lirycznego	• odnieść treść wiersza do potocznego rozumienia słowa „testament” • wyjaśnić w kontekście wiersza, czym jest testament poetycki • określić funkcję wyrażen o charakterze impresywnym	• sformułować przesłanie wiersza	• omówić realizację motywu <i>exegi monumentum</i> w wierszu

NOWE Ponad słowami

40. <i>Balladyna</i> Juliusza Słowackiego – przypomnienie lektury	• zrelacjonować treść	• omówić świat przedstawiony • scharakteryzować bohaterów tragedii	• omówić funkcję świata fantastycznego w dramacie • wypowiedzieć się na temat motywacji tytułowej bohaterki	• omówić źródła tragizmu w utworze • wskazać elementy intertekstualne	• wypowiedzieć się na temat różnych oblicz problemu władzy w dramacie
*41. Bohater trawiony chorobą wieku – <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść I aktu	• nazwać emocje, które targają Kordianem na początku aktu I • wskazać etymologię imienia bohatera • określić typ bohatera romantycznego, reprezentowanego przez Kordiana w I akcie	• omówić nastrój monologu i wskazać środki językowe, dzięki którym został uzyskany • omówić funkcję nieszczęśliwej miłości • omówić reakcje bohatera na opowieści Grzegorza	• wskazać źródła niepokoju bohatera	• porównać Kordiana do Hamleta
*42. Przemiana Kordiana – <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść aktu II	• omówić etapy podróży bohatera • wyjaśnić przesłanie hasel: „Polska Chrystusem narodów” oraz „Polska Winkelriedem narodów”	• wypowiedzieć się na temat doświadczeń zdobytych przez Kordiana w czasie podróży • omówić funkcję podróży w procesie dojrzewania bohatera	• analizować monolog na górze Mont Balnc • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy monologiem na górze Mont Blanc a <i>Wielką Improwizacją</i>	• wskazać podobieństwa pomiędzy Kordianem wygłaszającym monolog a postawą Hamleta
*43. i 44. Romantyczny spiskowiec – <i>Kordian</i> Juliusza	• zrelacjonować treść aktu III	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek • omówić funkcję Strachu	• omówić sposób ukazania koronacji cara na króla Polski	• interpretować pieśń śpiewaną przez Nieznajomego	• analizować sposób postrzegania rzeczywistości przez Kordiana w drodze do

Słowackiego (lektura obowiązkowa)		i Imaginacji w tekście • wyjaśnić, jaką rolę odgrywa wobec Kordiana Doktor • wskazać elementy ironii w dramacie	• dostrzeżać romantyczną autokreację w decyzji Kordiana o działaniu w pojedynkę • omówić funkcję przestrzeni szpitala psychiatrycznego dla wymowy dramatu	• wskazać i analizować argumenty Kordiana przemawiające za zamordowaniem cara • wskazać i analizować argumenty Prezesa przemawiające przeciwko zamordowaniu cara • porównać <i>Kordiana</i> z <i>Dziadami</i> cz. III	komnaty cara
45. Rozliczenie z mitami romantycznymi – <i>Nie-Boska komedia</i> Zygmunta Krasińskiego (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść utworu	• omówić kompozycję utworu i wskazać problematykę jego każdej części • scharakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera romantycznego	• wyjaśnić, co jest przyczyną klęski Męża jako poety	• interpretować pogoń Męża za Dziewicą	• analizować przyczyny klęski małżeństwa hrabiego Henryka
46. i 47. Frenetyczny obraz rewolucji – <i>Nie-Boska komedia</i> Zygmunta Krasińskiego (lektura uzupełniająca)	• opisać obóz rewolucji • zaprezentować argumenty hrabiego Henryka i Pankracego	• scharakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera tragicznego • omówić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i>	• omówić stosunek rewolucjonistów do ustroju, obyczajowości, moralności, religii i wartości • omówić rozważania dotyczące poety i poezji	• interpretować tytuł dramatu • interpretować zakończenie dramatu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu

NOWE Ponad słowami

48. Siła prostoty i milczenia w wierszu Cypriana Norwida <i>W Weronie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• opisać nastrój wiersza • rozpoznać aluzję literacką w wierszu • wskazać w wierszu ironię i kontrasty	• określić funkcję aluzji literackiej w wierszu • określić funkcję kontrastów w wierszu • określić funkcję ironii w wierszu	• zinterpretować przesłanie utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
49. Duchowa i poetycka biografia poety – <i>[Klaskaniem mając obrzękle prawice...]</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki	• przedstawić kompozycję wiersza i określić temat jego każdej części • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	• omówić stosunek podmiotu lirycznego do wybitnych romantyków • omówić sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot liryczny	• wyjaśnić, w jaki sposób podmiot liryczny zaprezentował swoją twórczość • zinterpretować ostatnią strofę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
50. Poetycki hołd złożony bohaterowi – <i>Bema</i> <i>pamięci żalobny rapsod</i> Cypriana Kamila Norwida (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • zaprezentować postać Józefa Bema	• omówić kompozycję wiersza • wskazać podmiot liryczny i omówić jego kreację w odniesieniu do przesłania utworu	• wskazać środki językowe i graficzne oraz omówić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia konduktu pogrzebowego	• wskazać elementy stylizacji antycznej • interpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
*51. Sztuka a rzeczywistość – <i>Fortepian Szopena</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki • wymienić adresatów apostrof	• przedstawić kompozycję wiersza • omówić sposób przedstawienia Fryderyka Chopina w wierszu • wskazać nawiązania do antyku i Biblii • odnaleźć elementy	• określić funkcję nawiązań do antyku i Biblii • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać analizy sposobu przedstawienia powstania styczniowego w wierszu	• przedstawić Norwidowską koncepcję sztuki zaprezentowaną w wierszu

		symbolizujące rodzimość twórczości Chopina			
ROMANTYZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
52. Niejednoznaczność wypowiedzi	wymienić zjawiska językowe będące źródłem niejednoznaczności	wskazać w tekście homonimy, anakoluty i paradoksy	podać przykłady homonimów, anakolutów i paradoksów	wyjaśnić sposób wykorzystania zjawisk językowych w podanych tekstach	określić funkcję zjawisk językowych w podanych tekstach
*53. Styl indywidualny a styl typowy	- wymienić rodzaje stylu indywidualnego i stylu typowego - wymienić cechy stylu indywidualnego i stylu typowego	odróżnić styl indywidualny od stylu typowego w tekście	- wskazać cechy stylu indywidualnego podanego twórcy - wskazać cechy stylu typowego w podanym tekście	przekształcić tekst, nadając mu cechy stylu indywidualnego określonego twórcy	podać przykłady stylu indywidualnego i stylu typowego w tekstach kultury
ROMANTYZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
54. Referat	- wyjaśnić, czym jest referat - wymienić zasady wygłaszania referatu - wymienić zasady sporządzania bibliografii	- wyjaśnić, na czym polega kompozycja referatu - wskazać cechy języka referatu	dokonać planu dekompozycyjnego podanego referatu	- wyszukać informacje potrzebne do wygłoszenia referatu - przygotować konspekt referatu	przygotować referat
ROMANTYZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
55. i 56. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie zinterpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i	wskazać i wykorzystać konteksty

				porównywać	
--	--	--	--	------------	--

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Ponad słowami* klasa 2 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
POZYTYWIZM – O EPOCE					
1. i 2. Piękna epoka pary i elektryczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • określić ramy czasowe epoki • określić ramy czasowe pozytywizmu polskiego • opisać przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w okresie pozytywizmu	• wskazać przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę • omówić hasła pozytywizmu polskiego	• wyjaśnić pojęcia związane ze światopoglądem pozytywistycznym • wyjaśnić różnicę między funkcjonowaniem terminu „pozytywizm” w Europie a w Polsce • porównać pozytywizm polski i europejski	• wyjaśnić, w jaki sposób przemiany cywilizacyjne wpłynęły na specyfikę epoki • dokonać analizy roli powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• omówić rolę prasy w drugiej połowie XIX wieku • przedstawić rozwój prasy na ziemiach polskich i omówić jego rolę
3. Filozofia pozytywna	• wymienić najważniejszych filozofów z epoki pozytywizmu	• scharakteryzować polską filozofię pozytywistyczną • wymienić i omówić najważniejsze terminy związane z filozofią okresu pozytywizmu	• wymienić i omówić założenia filozofii Auguste’a Comte’a	• wyjaśnić istotę filozofii pozytywnej	• podjąć dyskusję na temat aktualności założeń filozofii pozytywnej
4. i 5. Sztuka epoki	• wymienić najważniejszych twórców	• omówić na wybranym przykładzie istotę	• omówić architekturę z drugiej połowy XIX	• wyjaśnić przyczyny popularności malarstwa	• dokonać analizy dzieła sztuki na podstawie

pozytywizmu	i dzieła z drugiej połowy XIX wieku • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>realizm</i> , <i>akademizm</i> , <i>naturalizm</i> , <i>malarstwo historyczne</i>	realizmu	wieku	historycznego w Polsce	podanych kryteriów *wyjaśnić znaczenie terminu: <i>eklektyzm</i> *omówić cechy architektury eklektycznej na wybranym przykładzie
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	• wymienić gatunki literackie popularne w pozytywizmie • zdefiniować gatunki literackie popularne w pozytywizmie	• scharakteryzować założenia poezji pozytywistycznej w kontekście poprzedniej epoki	• omówić służebną rolę powieści tendencyjnej • omówić różnice problemowe pomiędzy romantyzmem a pozytywizmem	• analizować przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	• dokonać analizy przyczyn popularności gatunków epickich w okresie pozytywizmu
7. Wprowadzenie do analizy <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• przedstawić sylwetkę Bolesława Prusa • prezentować świat przedstawiony utworu	• przedstawić genezę <i>Lalki</i> w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	• wyjaśnić cel specyficznej kompozycji utworu	• przedstawić konteksty: historyczny i społeczny towarzyszące powstaniu utworu	• wymienić elementy świadczące o nowatorstwie utworu
8. i 9. Stanisław Wokulski – bohater niejednoznaczny (lektura obowiązkowa)	• przedstawić życiorys Stanisława Wokulskiego • podać przykłady wypowiedzi różnych bohaterów utworu na temat Wokulskiego • przedstawić przemyślenia Wokulskiego na swój temat	• wskazać różnice między relacjonowaniem biografii bohatera przez radcę Węgrowicza, Ignacego Rzeckiego i doktora Szumana • określić funkcję rozbieżności opinii na temat bohatera • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohatera	• określić, jakie cechy osobowości bohatera stały się widoczne dzięki jego miłości do Izabeli Łęckiej • omówić relację między Wokulskim a Rzeckim • omówić konflikty wewnętrzne Wokulskiego	• wyjaśnić, jakie znaczenie dla kreacji głównego bohatera ma jego pobyt w Paryżu • omówić funkcję otwartego zakończenia powieści w kontekście kreacji głównego bohatera	• określić funkcję mowy pozornie zależnej w kreacji bohatera

NOWE Ponad słowami

10. Perspektywa starego subiekta – kreacja Ignacego Rzeckiego i jego funkcja w powieści (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować biografię Ignacego Rzeckiego	• omówić relacje pomiędzy Ignacym Rzeckim a Stanisławem Wokulskim • wskazać cechy idealizmu Ignacego Rzeckiego	• omówić funkcję Pamiętnika Starego Subiekta w kompozycji utworu • wskazać elementy światopoglądu romantycznego charakterystyczne dla bohatera	• omówić funkcję powstania na Węgrzech w biografii Rzeckiego • interpretować słowa <i>non omnis moriar</i> w odniesieniu do bohatera	• omówić znaczenie snów Rzeckiego
11. Panna z towarzystwa – obrona Izabeli Łęckiej (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • określić rodzaj narracji	• omówić sposób, w jaki Izabela Łęcka postrzega samą siebie • wyjaśnić, dlaczego prezesa Zaslawska nazywa kobiety, takie jak Izabela, „lalkami” • przedstawić czynniki, które ukształtowały Izabelę	• omówić funkcję narracji w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • zinterpretować legendę o uśpionej pannie na dnie potoku w kontekście obrazu Izabeli • omówić wybrane kreacje kobiet w <i>Lalce</i>	• zinterpretować sens porównania życia arystokratów do snu • zinterpretować funkcję posagu Apollina w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • interpretować sen Izabeli Łęckiej o fabryce i omówić jego funkcję w kreacji bohaterki	• wskazać w kontekście <i>Lalki</i> problemy, z którymi borykały się kobiety w drugiej połowie XIX w.
12. Konteksty i nawiązania – Sylwia Chutnik, <i>Kieszonkowy atlas kobiet</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • nazwać rodzaj narracji	• omówić sposób prowadzenia narracji • scharakteryzować bohaterów	• omówić styl fragmentów tekstu	• porównać sposoby opisywania przestrzeni we fragmentach tekstu Sylwii Chutnik i w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	• omówić funkcję narratorki – jako przewodniczki po rzeczywistości przypominającej labirynt
13. Obraz społeczeństwa w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	• wymienić grupy społeczne sportretowane w <i>Lalce</i> i wskazać ich	• omówić problemy, z którymi zmagają się poszczególne grupy	• przedstawić sytuację mniejszości narodowych sportretowanych w	• ocenić postawy arystokratów	• analizować fragment z podręcznika przedstawiający księcia

	przedstawiciele	społeczne	powieści		
			• omówić funkcję szczegółowego opisu kamienicy Łęckich		
14. Teatralność świata <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów opisujących zabawę Ignacego Rzeckiego marionetkami	• wskazać fragmenty powieści, w których bohaterowie udają • wskazać fragmenty powieści, w których Wokulski udaje	• wyjaśnić, na czym polega sztuczność świata Izabeli Łęckiej • omówić związki między konwenansami a grą na scenie	• odnieść motyw <i>theatrum mundi</i> do treści <i>Lalki</i>	• podjąć dyskusję na temat teatralności we współczesnej rzeczywistości
15. Oblicza miłości w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować przebieg relacji pomiędzy Stanisławem Wokulskim a Izabelą Łęcką • zaprezentować historię miłosną doktora Szumana	• wskazać inne relacje miłosne opisane w <i>Lalce</i> • omówić wpływ światopoglądu romantycznego na sposób postrzegania miłości przez Wokulskiego	• omówić poglądy doktora Szumana na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Izabeli Łęckiej na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Kazimierza Starskiego na miłość i małżeństwo	• porównać poglądy bohaterów na miłość i małżeństwo	• rozpatrywać poglądy na miłość i małżeństwo w kontekście społecznym epoki
16. Trzy pokolenia polskich idealistów – <i>Lalka</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• wymienić idealistów w powieści • przybliżyć sylwetkę Juliana Ochockiego	• wyjaśnić termin <i>idealizm</i> w odniesieniu do bohaterów • scharakteryzować idealizm Rzeckiego, Wokulskiego i	• omówić specyfikę idealizmu romantycznego i pozytywistycznego	• podejmuje dyskusję na temat opinii Ochockiego, że cywilizacja rozwija się dzięki idealistom	• podejmuje dyskusję na temat stwierdzenia, że ostatecznie wszyscy bohaterowie powieści ponoszą klęskę i muszą zrezygnować z

NOWE Ponad słowami

		Ochockiego • omówić funkcję Geista w planie kompozycyjnym powieści			marzeń?
17. <i>Lalka</i> – powieść dojrzałego realizmu (lektura obowiązkowa)	• wymienić cechy gatunkowe powieści realistycznej • podać przykłady realizmu języka	• wskazać cechy gatunkowe w <i>Lalce</i> • omówić kompozycję <i>Lalki</i> • omówić sposób prowadzenia narracji w utworze • wyjaśnić funkcję retrospekcji	• omówić sposób przedstawienia Warszawy • omówić sposób przedstawienia Paryża – wyciągnąć wnioski na temat zestawienia obu miast • wypowiedzi się na temat indywidualizacji języka bohaterów	• omówić funkcję oniryzmu w powieści	• wskazać i nazwać zabiegi literackie oraz językowe, za pomocą których został zaprezentowany świat wewnętrzny bohaterów powieści
*18. <i>Lalka i perła</i> – komentarz Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić, jak należy rozumieć sformułowanie o dwóch Izabelach	• przedstawić tezę tekstu	• przedstawić sposób, w jaki autorka uzasadnia psychoanalityczną interpretację obsesji miłosnej Wokulskiego	• podjąć dyskusję na temat uniwersalnego charakteru tezy postawionej przez Olgę Tokarczuk
19. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza – wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• scharakteryzować świat przedstawiony powieści	• wymienić elementy składające się na kompozycję powieści • wskazać cechy gatunkowe powieści historycznej o modelu walterskotowskim	• umieścić wydarzenia z powieści w kontekście historycznym	• przedstawić sylwetkę twórczą Henryka Sienkiewicza	• interpretować tytuł utworu w kontekście historycznym i biblijnym

20. <i>Potop</i> jako polska <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• wyjaśnić okoliczności i przyczyny przemiany Kmicica	• omówić rolę Oleńki w <i>Potopie</i> • omówić przykłady odwagi i tchórzostwa w powieści	• wyjaśnić, na czym polega heroizacja wybranych bohaterów powieści	• wyjaśnić, na czym polega krzepiąca wymowa powieści	• omówić funkcję boskiej instancji w <i>Potopie</i>
21. Różne prawdy o Polakach – <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• zrelacjonować treść fragmentu powieści • wskazać perspektywę, z której poznajemy przebieg rozmowy	• omówić reakcje bohaterów – Lisoli i Kmicica • scharakteryzować Kmicica na podstawie fragmentu powieści • omówić sposób prowadzenia narracji we fragmencie tekstu	• przedstawić sposób charakteryzowania Polaków przez Weyharda Wrzeszczowicza	• przedstawić znaczenie klasztoru jasnogórskiego w polskiej kulturze	• analizować wpływ środków językowych na wymowę tekstu • wskazać trzy typy narracji w przytoczonych fragmentach tekstu
22. Dialog pokoleń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterów fragmentu powieści • opisać relacje pomiędzy bohaterami tekstu • omówić stosunek do przeszłości Andrzejowej i Zygmunta Korczyńskich	• omówić sposoby kreacji bohaterów • omówić inne konflikty pokoleń przedstawione w powieści <i>Nad Niemnem</i>	• zinterpretować ostatni akapit tekstu pod kątem przemiany, która dokonała się w bohaterce • odnaleźć w tekście ocenę dokonaną przez narratora i ją przedstawić	• dokonać analizy argumentacji bohaterów i wskazać elementy racjonalne oraz emocjonalne
23. W świecie wartości – <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• opisać dwie mogiły • wskazać fragmenty tekstu, w których jest mowa o powstaniu • zrelacjonować losy Jana i Cecylii	• przedstawić rolę mogił w powieści • porównać Jana Bohatyrowicza i Zygmunta Korczyńskiego,	• przedstawić model patriotyzmu zaprezentowany w powieści • dostrzec elementy światopoglądu	• dokonać analizy sceny, w której Jan pokazuje Justynie mogiłę powstańczą, pod kątem motywów religijnych, symboli i zjawisk	• dokonać analizy związku między stosunkiem bohaterów do mogiły a stosunkiem narratora do bohaterów

		zwracając uwagę na sposób kreowania tych postaci • odnaleźć przykłady użycia języka ezopowego	pozytywistycznego w powieści • wskazać tendencyjność narracji w prezentowaniu wartości	przyrodniczych • wskazać tendencyjność narracji w prezentowaniu wartości	
24. Bohaterowie i przestrzeń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• wymienić miejsca, w których toczy się akcja powieści	• przyporządkować bohaterów do miejsc, w których są oni prezentowani	• wyjaśnić, w jaki sposób przestrzeń scharakteryzować bohaterów	• wyjaśnić, jaką rolę w kreacji bohaterów odgrywa natura	• wskazać funkcje środków językowych w opisach przestrzeni, w której rozgrywa się akcja
25. Konteksty i nawiązania – Czesław Miłosz, <i>Rozbieranie Justyny</i>	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać adresatkę liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • porównać poetyckie wyobrażenie Justyny z jej wizerunkiem wykreowanym przez Elizę Orzeszkową • omówić kompozycję wiersza	• zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• zinterpretować motyw świece pojawiający się na początku i na końcu wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
26. Eliza Orzeszkowa, <i>Gloria victis</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść noweli • wskazać narratorów pojawiających się w utworze	• wymienić nawiązania do Biblii oraz mitologii pojawiające się w utworze i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• wyjaśnić, w jaki sposób w utworze jest realizowana funkcja poetycka • zinterpretować tytuł utworu	• wyjaśnić, na czym polega styl podniosły w utworze i za pomocą jakich środków językowych został uzyskany	• podjąć dyskusję na temat przesłania utworu * wyjaśnić, na czym polega zabieg mitologizacji * wskazać przykłady konwencji baśniowej
27. Petersburg – miasto pułapka	• zrelacjonować treść utworu • określić miejsce akcji	• wskazać fragmenty prezentujące pomieszczenia, w których przebywają bohaterowie	• wyciągnąć wnioski z opisów różnych przestrzeni (zazwyczaj dusznych i nędznych)	• odnieść opisy przestrzeni do fabuły utworu • analizować sposoby	• dokonać analizy rozpoczynającego utwór fragmentu opisującego ulice Petersburga pod

NOWE Ponad słowami

(lektura obowiązkowa)		(szynk, pokój Raskolnikowa, mieszkanie Marmieladowów, pokój Soni)	• omówić wpływ przestrzeni na psychikę bohatera • omówić funkcję perspektywy narracyjnej opisu miasta	przedstawienia miasta jako pułapki – labiryntu	kątem oddziaływania na zmysły
28. Raskolnikow na rozdrożach ideologii (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • zrekonstruować poglądy Raskolnikowa zawarte w jego artykule	• ustalić, jakie poszlaki naprowadziły śledczego na pomysł, że zbrodniarzem jest Raskolnikow • omówić emocje Raskolnikowa podczas śledztwa	• wyjaśnić, dlaczego Raskolnikow przyznał się do zbrodni • wyjaśnić rolę opowieści Marmieladowa o Soni i listu matki w podjęciu decyzji o popełnieniu zbrodni	• opisać stan psychiczny Raskolnikowa po zamordowaniu kobiet i wyjaśnić jego przyczynę	• zinterpretować znaczenie snu o koniu w kontekście planowanej zbrodni
29. i 30. Rozum w starciu z wiarą – zbrodnia i jej odkupienie (lektura obowiązkowa)	• przedstawić historię Soni	• opisać postawę życiową Soni • wymienić podobieństwa i różnice między Sonią a Rodionem • omówić postawy Soni i Raskolnikowa na Syberii	• omówić funkcję przypowieści o Łazarzu • omówić reakcję Soni na wiadomość o zbrodni Raskolnikowa i wyjaśnić jej przyczynę • wyjaśnić, dlaczego Sonia odnosi zwycięstwo	• dokonać analizy potyczek słownych między Sonią a Rodionem w kontekście postaw życiowych bohaterów	• zinterpretować znaczenie snu Raskolnikowa na Syberii
31. i 32. Powieść społeczna, psychologiczna czy	• przedstawić poglądy bohaterów powieści • zdefiniować	• omówić problematykę społeczną powieści na przykładzie	• zinterpretować sny przedstawione w powieści i określić ich funkcję	• określić funkcję Arkadiusza Swidrygałowa w powieści	• dokonać analizy monologów wewnętrznych Raskolnikowa w

NOWE Ponad słowami

filozoficzna? (lektura obowiązkowa)	powieść psychologiczną i powieść polifoniczną	historii rodziny Marmieladowów • wskazać w utworze cechy powieści kryminalnej	• uzasadnić na podstawie fragmentów tekstu stwierdzenie, że <i>Zbrodnia i kara</i> jest powieścią polifoniczną		kontekście problematyki psychologicznej *wskazać elementy konwencji realistycznej i naturalistycznej w powieści
33. <i>Lew i mysz</i> [...] – komentarz do lektury	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>bajka</i> , <i>alegoria</i>	• wyjaśnić znaczenie określenia <i>przestępca- intelektualista</i> użytego przez Henryka Paprockiego	• wyjaśnić alegoryczne znaczenie bajki Iwana Kryłowa	• wyjaśnić, w jaki sposób – zdaniem Henryka Paprockiego – dokonała się przemiana wewnętrzna Rodiona	• omówić rolę: Ewangelii, Soni i sumienia w procesie przemiany Raskolnikowa
34. Konteksty i nawiązania – Dmitry Glukhovsky, <i>Tekst</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohatera tekstu • porównać Goriunowa z Raskolnikowem	• zinterpretować znaczenie smartfona dla wymowy fragmentów tekstu	• zinterpretować znaczenie ostatnich pięciu zdań tekstu	*wyjaśnić funkcję oniryzmu we fragmentach tekstu
*35., 36. i 37. Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary. Z obyczajów prowincji</i>	• zrelacjonować treść powieści • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować Emmę i Karola • scharakteryzować drobnomieszczaństwo przedstawione w utworze • omówić obraz prowincjonalnego życia Francuzów • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze	• wyjaśnić przyczyny poczucia niespełnienia Emmy • porównać obraz mieszczaństwa przedstawiony w dziele Gustawa Flauberta i w <i>Lalce</i> • wskazać fragmenty tekstu, w których użyto mowy pozornie zależnej, i określić jej funkcję	• dokonać analizy zachowania bohaterki • dokonać analizy języka fragmentów tekstu i określić funkcję zastosowanych w nich zabiegów językowych • dokonać analizy sceny umierania Emmy • opisać Izabelę Łęcką i Emilię Korczyńską w kategoriach bovaryzmu • analizować wpływ wychowania na	• wyjaśnić symbolikę znaczących przedmiotów, zjawisk i motywów pojawiających się w powieści • zinterpretować zdanie wygłoszone przez Gustawa Flauberta • omówić wpływ różnorodnych konwencji literackich na kreowanie świata przedstawionego w <i>Pani Bovary</i> Gustawa

				osobowość bohaterów	Flauberta
*38. <i>Nuda buduaru</i> – o <i>Pani Bovary</i> Gustawa Flauberta	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić znaczenie użytego w komentarzu wyrazu <i>nuda</i> w kontekście powieści Gustawa Flauberta	• porównać różne definicje bovaryzmu	• zinterpretować motyw ognia	• wyjaśnić związek między nudą a zmysłowością
*39. Konteksty i nawiązania – Margaret Atwood, <i>Pani Wyróżnia</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterkę i porównać ją z Emmą Bovary • zrelacjonować opinie bohaterki i jej koleżanek na temat miłości i mężczyzn oraz odnieść je do terminu <i>bovaryzm</i>	• wypowiedzieć się na temat narracji tekstu i porównać ją z narracją <i>Pani Bovary</i>	• wskazać odwołania, motywy oraz aluzje literackie użyte przez autorkę i określić ich funkcje	• odnieść termin <i>bovaryzm</i> do wybranych tekstów kultury
POZYTYWIZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
40. i 41. Stylizacja – jej rodzaje i funkcje w tekstach	• zdefiniować stylizację • przedstawić podział stylizacji ze względu na stopień nasycenia środkami • wymienić funkcje stylizacji • wymienić rodzaje stylizacji	• rozpoznać w podanych przykładach stylizacje całościowe, fragmentaryczne i minimalne • rozpoznać w podanych przykładach rodzaje stylizacji • wskazać kolokwializmy w tekście	• wskazać elementy języka świadczące o konkretnym rodzaju stylizacji • zastąpić wyrazy nacechowane stylistycznie wyrazami z języka ogólnego • wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu	• przeredagować podane fragmenty tekstu tak, aby zastosować w nich stylizację	• wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu
42. i 43. Składnia w interpretacji i tworzeniu tekstów	• wymienić rodzaje struktur składniowych	• wskazać przykłady struktur składniowych	• wskazać różnice składniowe w stylach	• przekształcić konstrukcję składniową zdań tak, aby	• omówić funkcję wybranych konstrukcji

NOWE Ponad słowami

		• omówić rolę spójników w tworzeniu zdań złożonych	funkcjonalnych • wyjaśnić, na czym polega składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji • wskazać błędy interpunkcyjne w tekście	modyfikować ich znaczenie • wskazać błędy w konstrukcji składniowej wypowiedzi i dokonuje korekty	składniowych w tekście
*44. Funkcje języka	• wymienić funkcje języka • zdefiniować poszczególne funkcje języka	• rozpoznać w podanych przykładach realizację funkcji języka	• podać przykłady regionalizmów i wyrażeń środowiskowych w kontekście funkcji społecznej języka	• sformułować wypowiedzi, w których będą realizowane poszczególne funkcje języka	• wyjaśnić sens stwierdzenia Ludwiga Wittgensteina
*45. Rola języka w budowaniu obrazu świata	• wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika językowy obraz świata	• podać przykłady uokretniania abstrakcji w języku	• podać przykłady przysłów i związków frazeologicznych świadczących o biblijnych i mitologicznych korzeniach kulturowych	• podać przykłady utrwalonych w języku sposobów wartościowania	• analizować przysłowie i związki frazeologiczne pod kątem uwarunkowań kulturowych regionu, z którego się wywodzą
POZYTYWIZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
46. Rozpoznawanie mechanizmów manipulacji i skuteczne przeciwstawianie się jej	• zdefiniować perswazję i manipulację • wymienić językowe i pozajęzykowe zabiegi służące manipulacji	• odróżnić perswazję od manipulacji • podać przykłady językowych i pozajęzykowych zabiegów służących manipulacji	• rozpoznać techniki manipulacyjne w podanym tekście	• analizować wypowiedź manipulacyjną pod kątem użytych środków językowych	• przygotować wypowiedź o charakterze manipulacyjnym

POZYTYWIZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
47. i 48. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – NOWE Ponad słowami klasa 3 część

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	- wymienić nazwy epoki - wskazać ramy czasowe epoki	- wyjaśnić etymologię nazw epoki - wyjaśnić znaczenie najważniejszych pojęć związanych z przełomem modernistycznym	scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	wyjaśnić, na czym polega powrót do światopoglądu romantycznego	wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski
3. Filozofia końca wieku	wymienić najważniejszych filozofów epoki	- wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	- scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera pod koniec XIX wieku	porównać poznane założenia filozoficzne
4. i 5. U progu sztuki	wskazać cechy sztuki	scharakteryzować nowe kierunki w sztuce	scharakteryzować twórczość	dokonać analizy wybranych dzieł sztuki	wyjaśnić, na czym polega przełom w sztuce dokonany

nowoczesnej	przełomu XIX i XX w.	• zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	reprezentujących impresjonizm i symbolizm	przez impresjonistów
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. i 7. Francuscy poeci przekłęci – Charles Baudelaire	• omówić treść wierszy: <i>Padlina i Albatros</i> • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego w <i>Padlinie</i>	• wskazać w utworach środki językowe i określić ich funkcję • wskazać w utworach elementy dekadentyzmu	• formułować tezę interpretacyjną wierszy • przedstawić symboliczne znaczenie padliny i ptaka	• omówić analogię między sytuacją ptaka i poety w <i>Albatrosie</i> • interpretować wymowę wierszy • omówić funkcję puenty wierszy	• dokonać analizy językowej opisu padliny w wierszu <i>Padlina</i> • odnaleźć w wierszu <i>Padlina</i> motyw <i>vanitas</i> i określić jego funkcję
8. <i>Confiteor</i> jako manifest Młodej Polski	• omówić treść fragmentu	• przytoczyć argumenty uzasadniające szczególny status sztuki	• omówić relacje pomiędzy artystą a społeczeństwem, przedstawione przez Przybyszewskiego	• wskazać podobieństwa pomiędzy romantyczną a młodopolską koncepcją poety	• analizować stylizację biblijną i określić jej funkcję
9. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki	• scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		językowe użyte w utworze i określić ich funkcję			
10. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek</i> <i>wieku</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wymienić oczekiwania ludzi odnośnie XX wieku • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej w wierszu roli artysty	• zinterpretować puentę wiersza • porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
11. Młodopolska „choroba wieku” - <i>Nie wierzę w nic...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne • omówić kompozycję wiersza	• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu • wypowiedzieć się na temat emocji artysty w wierszu	• omówić funkcję kontekstu filozoficznego w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
12. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety i mężczyzny w utworze	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia namiętności • omówić funkcję puenty wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
13. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• określić relację między podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu

	wskazać adresata lirycznego utworu	wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję			
14. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evviva l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	- omówić treść wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	- przedstawić wizerunek młodopolskiego artysty na podstawie wiersza - omówić sposób przedstawienia filistra - wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję	wskazać wykorzystane w wierszu topoty i motywy oraz określić ich funkcje	- przedstawić na podstawie wiersza system wartości młodopolskiego artysty - interpretować funkcję tytułu i refrenu	wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą
15. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	- omówić treść wiersza - wskazać podmiot liryczny utworu - określić sytuację liryczną	- omówić funkcję czasowników użytych w wierszu - wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór - określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	wypowiedzieć się na temat barw w wierszu	uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	- dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych *podać przykłady synestezji i określić jej funkcję
16. Konteksty	omówić treść fragmentu tekstu	przedstawić sposób, w jaki	omówić relacje między człowiekiem	porównać sposób przedstawienia natury	dokonać analizy sposobu przedstawienia

i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucając</i> (fragment)		narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	a naturą w tekście • omówić sposób obrazowania oddziałujący na zmysły	w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	natury w tekście
17. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać metonimię i omówić jej funkcję
18. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcji	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania między treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać synestezję i omówić jej funkcję
19. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiwaniu</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę	• omówić kontekst filozoficzny wiersza • odnaleźć w wierszu elementy klasycyzmu	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić archetyp wędrowca występujący

		podmiotu lirycznego • wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję			w wierszu
20. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To nieprawdziwe</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• zinterpretować klamrę kompozycyjną wiersza	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów
21. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego • wskazać kontekstu kulturowe i omówić ich funkcję	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu • odnieść obraz świata ukazany w wierszu do snu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić na podstawie wiersza cechy konwencji baśniowej i onirycznej
22. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego wizerunku poety • odnieść przedstawiony	• zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		• i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza w odniesieniu do definicji sonetu	• wizerunek poety do tradycji młodopolskiej		
23. Apokaliptyczny obraz świata – <i>Dies irae</i> Jana Kasprowicza	• opisać obrazy ukazane w utworze	• wskazać nawiązania biblijne • odnaleźć środki językowe i określić ich funkcję	• omówić relację człowieka ze Stwórcą w hymnie • omówić obraz Boga wyłaniający się z utworu • omówić kreację Ewy w hymnie	• interpretować symbolikę wiersza	• porównać dwa hymny: <i>Dies irae</i> Jana Kasprowicza i <i>Czego chcesz od nas, Panie...</i> Jana Kochanowskiego
24. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego • przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić genezę <i>Wesela</i> • przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i>	• wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	• wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	• omówić zjawisko chłopomanii jako kontekst do analizy dzieła *omówić zjawisko syntezy sztuk w dramacie
25. i 26. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść I aktu <i>Wesela</i>	• omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I (szczególnie na podstawie rozmów: Czepca z	• wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej • omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci	• wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumienia między chłopstwem	• scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie • przedstawić Żyda jako zdystansowanego

		Dziennikarzem, Radczyni z Kliminą, Pana Młodego z Panną Młodą)	(Dziad i Ojciec) oraz inteligencji (Pan Młody i Gospodarz)	a inteligencją oraz dokonać ich analizy	obserwatora i komentatora
27. Mity zamiast bolesnej prawdy o sobie (lektura obowiązkowa)	wskazać fragmenty, w których inteligencji prezentują wieś jako arkadię	- charakteryzować ukazane w I akcie wizje chłopów - omówić, w jaki sposób inteligencji idealizują chłopów i wieś	- wyjaśnić znaczenie kontekstu kulturowego – mit chłopów Piasta - wyjaśnić, jaką funkcję pełnią odwołania do bitwy pod Racławicami	analizować sposób przedstawienia arkadyjskiej wizji wsi	podjąć dyskusję na temat aktualności sposobu przedstawienia społeczeństwa polskiego
28. i 29. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory - przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	- wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom - wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu	- zinterpretować słowa Chochola: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II - wskazać i omówić konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu	- wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu - omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II - omówić rolę Racheli we wprowadzeniu zjaw do dramatu	- dokonać analizy dialogów bohaterów *wyjaśnić znaczenie konwencji onirycznej w dramacie
30. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- przedstawić postawę inteligencji w akcie III - przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	omówić relacje między inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	- zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka - dokonać analizy symboliki Chochola	- zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność - porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława	dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą

				Wypiańskiego	
31. Synteza sztuk w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	wskazać w <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego	omówić rolę przestrzeni na podstawie didaskaliów umieszczonych na początku utworu	wypowiedzieć się na temat obrazu artysty w <i>Weselu</i>	- analizować język przedstawicieli miasta i wsi * omówić, w jaki sposób Wyspiański realizuje w dramacie ideę syntezy sztuk
32. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	- omówić treść fragmentów tekstu - wskazać narratora utworu	- wypowiedzieć się na temat kreacji narratora - wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	- zinterpretować tytuł powieści - omówić analogie między opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku	wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów
33. i 34. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa – fragmenty)	- omówić treść fragmentów - na podstawie fragmentów przedstawić dzieje konfliktu między Maciejem a Antkiem	- wymienić bohaterów fragmentów utworu i ich charakteryzować - przedstawić strukturę społeczną wsi w kontekście fragmentów - przedstawić obyczaje przedstawione we fragmentach i określić ich funkcję - omówić wady i zalety	- omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej w kontekście fragmentów - omówić kreację Macieja i Antka - omówić kreację Jagny na podstawie fragmentów - omówić znaczenie sceny wygnania Jagny ze wsi	interpretować symbolikę postaci Jagny	wskazać wartości uniwersalne w sposobie przedstawienia wspólnoty chłopskiej

		podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom			
35. Kształt artystyczny <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa – fragmenty)	- wskazać różne style narracji - wskazać elementy symboliczne we fragmentach	- wskazać fragmenty zawierające mowę pozornie zależną i określić funkcję tego zabiegu - wskazać fragmenty naturalistyczne i określić ich funkcję	omówić różnice między różnymi stylami narracji	wyjaśnić, dlaczego Lipce można traktować jako przestrzeń o charakterze symbolicznym	analizować symbolikę obecną we fragmentach
36. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliwski, <i>Kamień na kamieniu</i> • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	- omówić treść tekstu - wskazać narratora tekstu	- wypowiedzieć się na temat narracji - scharakteryzować relacje między ojcem a dziećmi - wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu	porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myślińskiego i <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta	wyjaśnić, czym się charakteryzował nurt literatury wiejskiej
37. Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, <i>Gugule</i> (fragmenty)	- omówić treść fragmentów tekstu - wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki - przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się	- omówić sposób kreacji świata przedstawionego - scharakteryzować główną bohaterkę - wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję	omówić sposób przedstawienia dojrzewania w tekście	wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej	porównać fragment <i>Chłopów</i> Władysława Reymonta z <i>Gugulami</i> Wioletty Grzegorzewskiej na poziomie kreacji narratora

	akcja	• przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję			
38. i 39. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• omówić relacje między bohaterami • scharakteryzować bohaterów dramatu	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką • dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzować on bohaterów	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
40. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
41. Ironia i jej funkcje	• definiuje ironię i autoironię	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii	• rozpoznać sposoby osiągania efektów ironicznych	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym	• wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
42.	• definiować	• rozpoznać celowe	• wskazać sposoby	• analizować	• stosować chwyt

Erystyka w dyskusji	erystykę i wskazać jej cele - wymienić chwytły erystyczne - wymienić rodzaje celowych błędów logicznych	błędy logiczne w wypowiedziach - rozpoznać typy argumentów erystycznych - wskazać sposoby obrony przed poszczególnymi typami argumentów erystycznych	obrony przed poszczególnymi typami argumentów erystycznych	przykładowe wypowiedzi pod kątem stosowania chwytów erystycznych bronić się przed chwytami erystycznymi w dyskusji	erystyczne w wypowiedzi
*43. i 44. Interpretacja porównawcza	dokonać planu dekompozycyjnego interpretacji porównawczej	wskazać konteksty wykorzystane w przykładowej interpretacji porównawczej	- określić związki pomiędzy dwoma podanymi tekstami - formułować tezę interpretacyjną	- wskazać wspólne obszary interpretacyjne podanych tekstów - wybrać przydatne konteksty interpretacyjne	dokonać wyczerpującej interpretacji porównawczej podanych utworów
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
45. i 46. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie zinterpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	wskazać i wykorzystać konteksty

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – NOWE Ponad słowami klasa 3 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

☐	materiał obligatoryjny
☐	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
1. Dwudziestolecie międzywojenne – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • scharakteryzować ideologie totalitarne dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować problemy społeczne II Rzeczypospolitej	• wypowiedzieć się na temat przemian politycznych i społecznych w dwudziestolecu międzywojennym	• dokonać analizy wpływu I wojny światowej na nastroje społeczne	• porównać styl życia w czasach Młodej Polski z tym obowiązującym w dwudziestolecu międzywojennym
2. i 3. Filozofia i sztuka dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić kierunki filozoficzne oraz nurty w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować założenia fenomenologii, psychoanalizy i katastrofizmu • zaprezentować cechy kierunków w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• wskazać najważniejsze cechy teatru w dwudziestolecu międzywojennym	• porównać architekturę secesyjną i modernistyczną • wypowiedzieć się na temat sztuki filmowej w dwudziestolecu międzywojennym	• dokonać analizy malarstwa dwudziestolecia międzywojennego
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
4. Wprowadzenie do	• wymienić wiodące nurty literatury dwudziestolecia	• scharakteryzować wiodące nurty literatury	• wymienić najistotniejszych twórców	• wypowiedzieć się na temat związków	• wypowiedzieć się na temat specyfiki kultury

literatury dwudziestolecia międzywojennego	międzywojennego	dwudziestolecia międzywojennego wymienić najważniejsze grupy poetyckie okresu międzywojennego w Polsce	epoki	między atmosferą społeczno-polityczną epoki a nurtami i tematami w literaturze	dwudziestolecia międzywojennego w Polsce scharakteryzować grupy poetyckie okresu międzywojennego
5. Prowokacja artystyczna – <i>Wiosna. Dytyramb</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	omówić treść fragmentów utworu	- omówić sposób przedstawienia święta wiosny w mieście - wskazać środki językowe użyte w utworze	wypowiedzieć się na temat funkcji tłumy w fragmentach wiersza	- wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawiania wiosny w tekstach kultury - wskazać i omówić elementy ironii, satyry	- dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza - wskazać elementy tabu naruszone we fragmentach wiersza i omówić funkcję zastosowania tego zabiegu
6. Manifest poetycki – <i>Do krytyków</i> Juliana Tuwima	- omówić treść wiersza - omówić sytuację liryczną w utworze	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza do adresatów lirycznych - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- wskazać konteksty związane z rolą poety i poezji * odnieść treść wiersza do programu poetyckiego Skamandra	zaprezentować koncepcję poety wyłaniającą się z wiersza	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
7. Eksperymenty językowe – <i>Słowisień</i> Juliana Tuwima	zaprezentować skojarzenia z wyrazami użytymi w tekście	rekonstruować sens wiersza	omówić warstwę brzmieniową utworu	dokonać analizy budowy słowotwórczej wyrazów użytych w wierszu	wypowiedzieć się na temat roli neologizmów w tekstach literackich i codziennych doświadczeniach

					komunikacyjnych
8. Powrót do źródeł poezji – <i>Rzecz Czarnolesska</i> Juliana Tuwima	wskazać w wierszu słowa kluczowe	- wymienić zasługi renesansowego poety przedstawione w wierszu - rozpoznać środki językowe użyte w utworze	- zaprezentować rolę Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej - wypowiedzieć się na temat funkcji słowa w poezji	wskazać uniwersalne prawdy zawarte w utworze	- dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza *omówić funkcję aluzji literackiej
9. Satyra społeczno-polityczna – <i>Bal w Operze</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	omówić treść fragmentów utworu	- omówić kompozycję fragmentów tekstu - rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach utworu i określić ich funkcję - wskazać we fragmentach utworu elementy stylu potocznego i określić jego funkcję	zinterpretować znaczenie opisu balu we fragmentach utworu	objaśnić, w czym przejawiają się ekspresjonizm i katastrofizm we fragmentach utworu	odnaleźć we fragmentach utworu elementy groteskowe oraz satyryczne i określić ich funkcję
10. Czas obśmiany, czas oswojony – <i>Czas krawiec kulawy</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	- omówić treść wiersza - określić sytuację liryczną w utworze	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	- wyjaśnić, dlaczego wyraz <i>Czas</i> został zapisany wielką literą - wskazać w wierszu elementy języka potocznego i określić ich funkcję	- zinterpretować metaforyczne znaczenie utworu - zinterpretować puentę wiersza	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
11. Miniatury poetyckie -	- określić rodzaj liryki - przedstawić sytuację	rozpoznać środki językowe użyte w	zaprezentować sposób postrzegania	zinterpretować puentę utworów	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy

Pocałunki Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (wybór)	liryczną w utworach • zdefiniować epigramat	wierszach i określić ich funkcję	rzeczywistości przez podmiot mówiący w wierszach • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji tekstów	• omówić wizję kobiety i miłości, jaka wyłania się z wierszy	utworów
12. Lęk przed starością – <i>Stara kobieta</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i <i>gubione</i> Krystyny Miłobędzkiej (wybór)	• wymienić cechy starości przedstawione w utworach	• rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • wskazać w utworach elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia w utworach starości i samotności • porównać tematy wierszy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Krystyny Miłobędzkiej • określić stosunek do upływającego czasu w wierszach obu poetek	• zinterpretować znaczenie wierszy Krystyny Miłobędzkiej • zinterpretować puenty wierszy	• porównać puenty wierszy
*13. Obraz procesu twórczego w <i>Cieślach</i> Juliana Przybosa	• wskazać w wierszu słownictwo związane z pracą cieśli	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnaleźć w tekście wskazówki świadczące o możliwości jego metaforycznego odczytania • omówić awangardowy charakter utworu • wskazać konteksty związane z autotematyzmem w	• zinterpretować tytuł wiersza w sposób dosłowny i metaforyczny • zinterpretować symbolikę wiersza	• zinterpretować obrazy Fernanda Légera (<i>Mechanik, Element mechaniczny</i>) • podjąć dyskusję na temat źródeł sztuki: ciężka praca czy natchnienie?

			literaturze		
*14. Pochwała urbanizacji – <i>Gmachy</i> Juliana Przybosia	wskazać w wierszu elementy związane z miastem	- omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza	- wskazać w wierszu figury eksplozywne i wyjaśnić ich znaczenie - wskazać konteksty związane z obrazem miasta w literaturze	- zinterpretować symbole zawarte w wierszu - zinterpretować metaforę utworu	- analizować futurystyczny obraz Umberta Boccioniego <i>Ulica wchodzi do domu</i> w kontekście wiersza Juliana - wskazać elementy awangardowe w poezji Juliana Przybosia i Tadeusza Peipera oraz w malarstwie Władysława Strzemińskiego
*15. Relacja między naturą a człowiekiem w wierszu <i>Z Tatr</i> Juliana Przybosia	- wskazać w wierszu elementy pejzażu górskiego - wyjaśnić, który moment tragicznej wyprawy został ukazany w wierszu – w odniesieniu do genezy wiersza	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- przedstawić genezę wiersza - odnieść wiersz do tradycji literackiej	- omówić ukazaną w wierszu relację pomiędzy człowiekiem a naturą - zinterpretować metaforę utworu	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
*16. Człowiek wobec ogromu katedry – <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosia	wskazać w wierszu elementy odnoszące się do architektury gotyckiej	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję wiersza	- omówić boski i ludzki aspekt katedry - zinterpretować metaforę utworu	- sformułować tezę interpretacyjną wiersza - zinterpretować puentę utworu - wyjaśnić, na czym	- dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza - analizować obrazy katedr przedstawione w różnych

		• wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • wyjaśnić, czym jest ekfrazja		polega kreacjonizm Przybosa	tekstach kultury
*17. Poetyka katastrofizmu w wierszu <i>Równanie serca</i> Juliana Przybosa	• odnaleźć w utworze słowa kluczowe i uzasadnić ich wybór • wskazać w wierszu obrazy natury i wojny	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zinterpretować funkcję przyrody w wierszu • odnieść topos ptaka do tradycji literackiej • wskazać w utworze elementy katastrofizmu	• zinterpretować tytuł w kontekście utworu • zinterpretować topos ptaka	• analizować sposób wykorzystania toposu ptaka w różnych tekstach kultury
18. Poetycki obraz wsi w utworze <i>Na wsi</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze elementy związane z krajobrazem wiejskim	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnieść wiersz do tradycji literackiej (wskazać cechy sielanki) • wskazać fragmenty tekstu, w których pojawiają się sygnały niepokoju	• zinterpretować puentę wiersza • wyjaśnić, jaką funkcję pełni motyw snu * porównać program Pierwszej Awangardy z programem Drugiej Awangardy	• omówić sposób budowania w utworze atmosfery harmonii i spokoju * omówić występujące w utworze elementy synestezji
19. Sen – brat śmierci. <i>ballada z tamtej strony</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza • wskazać w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję utworu	• wskazać w wierszu konteksty historycznoliterackie oraz określa ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • omówić motywy oniryczne w utworze	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

	cechy ballady	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję • wskazać w utworze cechy ballady i omawia funkcję ich wykorzystania	• wskazać w wierszu nawiązania do tradycji literackiej		
20. Katastroficzna wizja rzeczywistości w wierszu <i>mały mit</i> Józefa Czechowicza	• określić sytuację komunikacyjną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w tekście elementy charakterystyczne dla kołysanki	• wskazać w utworze fragmenty świadczące o poczuciu zagrożenia • wypowiedzieć się na temat wizji rzeczywistości wyłaniającej się z wiersza	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
21. Poezja w czasach zagrożenia – <i>żał</i> Józefa Czechowicza	• wskazać w wierszu elementy mówiące o zagładzie	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia zagłady w wierszu • odnieść sposób przedstawienia katastrofy do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
22. Podróż w nieistnienie – <i>Topielec</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera wiersza • opisać sytuację	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych	• omówić aspekt epistemologiczny utworu	• dokonać analizy sposobu kreacji przestrzeni w wierszu

		liryczną w utworze • wypowiedzieć się na temat różnych form opisu kontaktu człowieka z przyrodą w literaturze	użytych w utworze • zinterpretować tytuł wiersza • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania śmierci w utworze		
23. Człowiek wobec niedoskonałości świata – <i>Dusiołek</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść utworu • wskazać elementy ludowe w utworze	• wskazać cechy ballady • omówić funkcję elementów ludowych w utworze • wyjaśnić, na czym polega humor w wierszu, i omówić jego funkcję	• wskazać konteksty (bohater wadzący się z Bogiem, bohaterowie ludowi)	• odczytać przenośny sens opowiadanej historii	• omówić funkcję kolokwializmów w wierszu *omówić wyznaczniki konwencji baśniowej i onirycznej
24. Konteksty i nawiązania – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, koty styczniowe</i>	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza i jego stosunku do świata natury	• wskazać konteksty związane z motywem ogrodu	• zinterpretować kluczowe motywy w wierszu	• porównać wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza z <i>Dusiołkiem</i> Bolesława Leśmiana
25. Zmysłowy obraz intymności – *** [W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem...] Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • wskazać rodzaj liryki • omówić sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i wskazać ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat roli natury w budowaniu znaczeń	• wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawienia cielesności	• omówić zabiegi językowe budujące atmosferę intymności w utworze
26. Piękno i brzydota –	• omówić treść	• wskazać cechy	• omówić dosłowną i	• zinterpretować	• omówić koncepcję

Żołnierz Bolesława Leśmiana	wiersza	gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu	symboliczną funkcję analogii pomiędzy kalekim żołnierzem a drewnianą figurą	wymowę utworu • wskazać konteksty związane ze sposobem ukazywania brzydoty w tekstach kultury	Boga, która wyłania się z wiersza
27. Co jest po drugiej stronie? – <i>Dziewczyna</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • zdefiniować balladę	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• określić cel bohaterów ballady w sensie dosłownym i symbolicznym • wskazać konteksty związane z bohaterami wierzącymi w sny	• zinterpretować metaforę ballady • sformułować tezę interpretacyjną utworu	• wypowiedzieć się na temat paradoksu ludzkiej egzystencji w kontekście utworu
28. i 29. Dom rodzinny i rewolucja w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • opisać dom rodzinny Cezarego Baryki • omówić etapy rewolucji przedstawione w powieści	• omówić sposób przedstawienia rewolucji w powieści • zaprezentować stosunek do rewolucji Cezarego Baryki, Seweryna Baryki i Jadwigi Barykowej • omówić relację Cezarego i jego matki	• omówić ewolucję poglądów Cezarego na temat rewolucji • zaprezentować etapy dojrzewania Cezarego	• omówić wpływ doświadczenia rewolucji na głównego bohatera	• odnieść sposób przedstawienia rewolucji do tradycji literackiej
30. i 31. Dwór szlachecki i miłość w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować mieszkańców Nawłoci • omówić rozkład dnia mieszkańców dworku	• omówić sposób przedstawienia dworku szlacheckiego w Nawłoci • omówić zauważony przez Cezarego kontrast pomiędzy życiem w Nawłoci i w Chłodku	• wskazać nawiązania do <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza w sposobie przedstawienia dworku i jego mieszkańców	• omówić wpływ pobytu Cezarego w Nawłoci na proces kształtowania się jego światopoglądu	• dokonać analizy przemyśleń Cezarego Baryki na temat sposobu życia Wielosławskich • omówić kontekst literacki (<i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza)

32. i 33. Wolna ojczyzna i polityka w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opisaną w powieści rzeczywistość II Rzeczypospolitej	• zaprezentować recepty Szymona Gajowca i Antoniego Lulka na poprawę sytuacji mieszkańców II Rzeczypospolitej • zaprezentować poglądy Cezarego wyrażane w dyskusji z Szymonem Gajowcem i Antonim Lulkiem	• zinterpretować dosłowne i metaforyczne znaczenie tytułu powieści	• zinterpretować ostatnią scenę powieści	• dokonać analizy sceny, w której Cezary Baryka przekracza granicę, i omówić jej wpływ na budowanie światopoglądu bohatera
34. Podróż do mitycznej Polski w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opowieść o szklanych domach	• omówić stosunek do Polski Seweryna Baryki, Jadwigi Barykowej i Cezarego Baryki	• zinterpretować symboliczne znaczenie szkła • wskazać elementy utopii w opowieści o szklanych domach	• zinterpretować metaforyczne znaczenie opowieści o szklanych domach • odnieść przedstawiony w powieści motyw utopii do tradycji literackiej	• omówić funkcję historii o szklanych domach w planie ideologicznym powieści *omówić elementy demitologizacji w powieści
35. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści	• omówić kompozycję utworu	• wskazać w powieści elementy realizmu i symbolizmu oraz określić ich funkcję	• wskazać w powieści kontrasty i określić ich funkcję	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy opisów naturalistycznych
36. i 37. Powrót do szkoły, czyli wieczna gęba ucznia – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza. Rozdziały: I i II (lektura obowiązkowa - fragmenty)	• omówić treść fragmentów • wymienić cechy chłopiąt i chłopaków • opisać przedstawicieli ciała pedagogicznego • zrelacjonować	• wymienić cechy formy szkoły • odnieść sposób przedstawienia szkoły w <i>Ferdydurke</i> do swoich doświadczeń	• omówić zabiegi manipulacyjne Pimki mające wpędzić Józia w formę ucznia • zaprezentować mechanizm upupiania • omówić funkcję	• objaśnić mechanizm symetrii i analogii na przykładzie tworzenia się stronnictw chłopaków i chłopiąt • wyjaśnia, w jaki	• dokonać analizy wojny na miny i wyjaśnić jej metaforyczny sens

	przebieg lekcji języka polskiego		groteskowego przedstawienia rzeczywistości	sposób Pimko upupia uczniów na poziomie swojego zachowania i języka	
38. i 39. Forma uświadomiona i rozbicie formy – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza. Rozdziały: VI-X. (lektura obowiązkowa - fragmenty)	• zrelacjonować pobyt Józia u Młodziaków	• scharakteryzować rodzinę Młodziaków • wskazać elementy formy nowoczesnych	• omówić stosowane przez Józia strategie rozluźniania formy nowoczesnych • wyjaśnić, co oznacza gombrowiczowska Forma	• dokonać analizy zabiegu manipulowania formą podczas prezentowania Józia Młodziakom przez Pimkę	• dokonać analizy sceny rozbicia formy w pokoju Zuty
40. Forma uświęcona tradycją. Rozdziały: XIII i XIV. (lektura obowiązkowa - fragmenty)	• omówić pobyt Józia i Miętusa w domu Hurleckich	• omówić relacje międzyludzkie w domu Hurleckich	• wyjaśnić, na czym polega forma szlacheckości	• interpretować pojęcie: <i>gęba</i> w odniesieniu do przedstawionych wydarzeń	• interpretować symboliczny sens poszukiwania parobka przez Miętalskiego
41. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza – powieść awangardowa (lektura obowiązkowa - fragmenty)	• omówić narrację powieści • omówić język utworu	• omówić funkcję neologizmów użytych w utworze • omówić kompozycję powieści	• wskazać w utworze elementy awangardowe • wyjaśnić uniwersalne znaczenie pojęć: <i>pupa</i> , <i>tydka</i> i <i>gęba</i>	• omówić rolę groteski w budowaniu znaczeń utworu • interpretować znaczenie pojęcia Forma (w odniesieniu do powieści oraz uniwersalne) • interpretować ostatni akapit	• wyjaśnić, na czym polega groteskowy charakter rzeczywistości przedstawionej w <i>Ferdydurke</i>

				powieści	
42. Nawiązania – Tomasz Wiśniewski, <i>O pochodzeniu łajdaków...</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję miniatury • wskazać w miniaturze elementy gombrowiczowskiej Formy	• porównać <i>Przykład wielkości</i> z wojną na miny • wskazać w utworze elementy groteski	• zinterpretować tytuł i puentę tekstu	• wyjaśnić, na czym polega lekcja dojrzałości w utworze
*43. i 44. W labiryncie sklepów cynamonowych Brunona Schulza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstów • wymienić realistyczne i fantastyczne etapy wędrówki bohatera	• omówić rolę matki i ojca w tekstach • wypowiedzieć się na temat narratora tekstów • rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • omówić cechy rzeczywistości onirycznej • charakteryzować język <i>Sklepów cynamonowych</i>	• wskazać moment przekraczania granicy pomiędzy realizmem a rzeczywistością oniryczną • omówić motyw labiryntu i zinterpretować jego znaczenie • omówić przestrzenie: wewnętrzną i zewnętrzną	• zinterpretować symbolikę sklepów cynamonowych • omówić sensualny obraz świata w tekstach • omówić aspekty mitu pojawiające się w tekstach * na podstawie wybranych opowiadań uzasadnia tezę, że Schulz korzysta w swoich utworach z elementów konwencji baśniowej i surrealistycznej	• dokonać analizy obrazu Marca Chagalla <i>Ja i wieś</i> w kontekście tekstów
*45. Nawiązania – Tadeusz Nowak, <i>Przebudzenia</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• określić narrację tekstu • wypowiedzieć się na temat narratora utworu • rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach tekstu i określić ich funkcję	• porównać sposoby kreowania świata we fragmentach utworu i w tekstach Brunona Schulza	• zinterpretować znaczenie koegzystowania bohatera z przyrodą	• odnaleźć w utworze elementy mityzacji rzeczywistości

*46. Rewolucja w szewskim warsztacie – Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zaprezentować zarzuty szewców w stosunku do ich oponentów	• wskazać elementy groteski w kreacji bohaterów	• porównać wypowiedzi Sajemana i Scurvy’ego pod kątem postaw przyjmowanych przez bohaterów	• dokonać analizy didaskaliów pod kątem syntezy sztuk i znaczeń symbolicznych	• wyjaśnić, na czym polega katastroficzny charakter wypowiedzi Sajemana
*47. Kreacja postaci w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• wskazać imiona i nazwiska znaczące oraz wyjaśnić ich sens	• zaprezentować przemiany Scurvy’ego i określić ich funkcję • zaprezentować przemiany Księżnej i określić ich funkcję	• wyjaśnić, na czym polega groteskowość przedstawiania postaci	• dokonać analizy relacji pomiędzy Księżną a Prokuratorem • dokonać analizy języka bohaterów	* odnieść kreację Księżnej do archetypów kobiecości
*48. Praca, rewolucja, totalitaryzm w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• nazwać i scharakteryzować kolejne rewolucje	• omówić sposób wykorzystania motywu pracy w <i>Szewcach</i> • omówić funkcję Hiper-Robociarza	• odnieść kolejne przewroty przedstawione w tekście do kontekstu historycznego	• omówić społeczne, światopoglądowe i psychologiczne motywacje poszczególnych grup rewolucjonistów	• omówić funkcję przemocy w utworze
*49. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza – forma i struktura dzieła (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować teorię Czystej Formy	• omówić katastroficzny charakter zakończenia utworu • wyjaśnić, w jaki sposób Witkacy realizuje w tekście teorię Czystej Formy	• omówić awangardowy i groteskowy charakter didaskaliów • zinterpretować symbolikę przedmiotów o szczególnym znaczeniu	• zinterpretować zakończenie utworu	• odczytać zakończenie Szewców w kontekście triady heglowskiej
*50. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza a inne teksty kultury (lektura obowiązkowa)	• porównać zakończenia <i>Szewców</i> i <i>Ferdydurke</i>	• porównać sposoby ukazania rewolucji w <i>Szewcach</i> Witkacego i <i>Nie-Boskiej komedii</i> Zygmunta Krasińskiego	• omówić związek pomiędzy motywem nudy w <i>Szewcach</i> a dekadencją melancholią	• dokonać analizy obrazu Mileny Chmielewskiej <i>Nuda</i> w kontekście motywu nudy w utworze • omówić dyskurs	• porównać motywy rewolucji w <i>Szewcach</i> i filmie Lecha Majewskiego <i>Młyn i krzyż</i>

				kulturowy pomiędzy <i>Szewcami</i> a <i>Weselem</i> Stanisława Wyspiańskiego	
*51 i 52. <i>Proces</i> Franza Kafki – symboliczne odczytania powieści (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • opisać sąd, przed którym staje bohater	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu • omówić reakcje bohatera na poranne zajście	• omówić przemianę bohatera utworu • omówić rolę rodziny i znajomych w życiu głównego bohatera utworu • omówić przestrzeń powieści w odniesieniu do motywu labiryntu	• zinterpretować przypowieść o odźwiernym • zinterpretować rozmowę bohatera z księdzem • omówić symboliczne znaczenie człowieka w oknie na początku i końcu powieści • zinterpretować zakończenie powieści	• przedstawić różnorodne możliwości odczytania sensu powieści • omówić świat przedstawiony pod kątem absurdu i groteski
*53. Poetyka powieści Franza Kafki – symboliczne odczytanie powieści (lektura obowiązkowa)	• omówić kompozycję utworu	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego	• wskazać w tekście aluzje biblijne i zinterpretować ich znaczenie	• wyjaśnić terminy: sytuacja kafkowska, everyman, parabola	• porównać ujęcia motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Sklepacech cynamonowych</i> Brunona Schulza • porównać wizje ludzkiego losu przedstawione w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza
*54. i 55. Woland i jego świat – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • przedstawić członków szatańskiej świty	• omówić sposoby przedstawiania szatana w różnych epokach • scharakteryzować Wolanda (m.in. przez	• wskazać w kreacji szatana nawiązania do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • omówić sposoby	• zinterpretować motto w odniesieniu do całości utworu • omówić symbolikę przestrzeni w powieści	• odnieść sposób przedstawienia szatana w powieści do tradycji kulturowej

		pryzmat opinii wygłaszanych na jego temat) • scharakteryzować członków szatańskiej świty • określić funkcję członków szatańskiej świty w powieści	przedstawienia dobra i zła na świecie w <i>Mistrzu i</i> <i>Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa oraz <i>Fauście</i> Johanna Wolfganga Goethego • wyjaśnić sens przemiany bohaterów podczas lotu w przestworzach		
*56. Czy mieszkańcy Moskwy zmienili się wewnętrznie? – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować scenę w Variétés • zaprezentować wady mieszkańców Moskwy przedstawione przez narratora w scenie w Variétés i w całej powieści	• przedstawić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych w utworze	• wskazać w scenie w Variétés topos <i>theatrum</i> <i>mundi</i> i określić jego funkcję • zinterpretować sposób zachowania szatańskiej świty w stosunku do mieszkańców Moskwy	• przedstawić scenę w Variétés i omówić jej znaczenie w planie ideowym powieści	• wskazać podobieństwa w sposobie ukazania wielkomiejskiego społeczeństwa na obrazie Ottona Dixa <i>Wielkie miasto</i> i w powieści Michaiła Bułhakowa
*57. Miłość, która ocala – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić pierwsze spotkanie mistrza i Małgorzaty • zaprezentować historię miłości bohaterów	• omówić kreację Małgorzaty	• omówić miłość bohaterów w kategorii fatalizmu • zinterpretować zachowanie Małgorzaty po balu u szatana	• dokonać analizy przemiany Małgorzaty w wiedzmę w kontekście wolności • zinterpretować zakończenie historii mistrza i Małgorzaty	• omówić sposób zreinterpretowania historii Fausta i Małgorzaty w powieści
*58. Wątki biblijne w <i>Mistrzu</i> <i>i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• porównać kreacje Jezui i Piłata z biblijnymi pierwowzorami • omówić filozofię Jezui	• omówić sposób psychologizacji Jezui i Piłata w powieści • omówić sposób kreacji Piłata	• omówić funkcję wprowadzenia historii Jezui i Piłata do powieści • omówić sposoby przedstawienia Mateusza Lewity i Judy z Kiriatu	• zinterpretować znaczenie sekularyzacji historii biblijnej • interpretuje symboliczne znaczenie tęsknoty Piłata	• odnieść sposób przedstawienia Jezui do tradycji kulturowej

			• omówić relacje pomiędzy Wolandem i Mateuszem w końcówce powieści		
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
59. i 60. Poprawność językowa. Norma językowa i innowacje językowe	• zdefiniować normę językową • wymienić kryteria poprawności językowej • zaprezentować podział innowacji językowych • wymienić funkcje innowacji językowych • zdefiniować modę językową	• wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • wskazać wyrazy zgodne z normą językową	• wyjaśnić zmiany zachodzące w normie językowej • ocenić podane elementy pod kątem kryteriów poprawności językowej	• odróżnić zamierzoną innowację językową od błędu językowego	• omówić funkcje innowacji językowych w tekstach literackich • odnaleźć przykłady innowacji językowych w języku mediów
61. Błędy językowe	• zaprezentować klasyfikację błędów językowych • wymienić typy błędów językowych	• przedstawić podział błędów językowych ze względu na obszary języka • zaprezentować przyczyny powstawania błędów językowych • wskazać błędy językowe w tekście	• nazwać błędy językowe znalezione w tekście	• poprawić błędy językowe	• wyjaśnić, na czym polegają błędy językowe w tekście
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

*62. Felieton	• zaprezentować cechy felietonów • zaprezentować etapy tworzenia felietonów	• wskazać cechy stylu publicystycznego w felietonie • omówić kompozycję felietonów	• omówić język i styl felietonów	• dokonać analizy języka podanego felietonu	• zredagować felieton
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
63. i 64. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
65. Wojna i okupacja – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • opisać formy represji na obszarach okupowanych przez III Rzeszę	• opisać sytuację panującą w okupowanej Polsce	• omówić zjawisko Holokaustu	• omówić rolę Polskiego Państwa Podziemnego	• scharakteryzować życie codzienne w Generalnym Gubernatorstwie
66. Sztuka wobec wojny i wprowadzenie do literatury	• zaprezentować ograniczenia rozwoju sztuki i literatury w czasie II wojny światowej • wymienić formy	• omówić wpływ wojny na rozwój sztuki, literatury i sytuację artystów	• omówić funkcję sztuki okolicznościowej na okupowanych terenach • omówić rolę	• zinterpretować dzieła sztuki powstałe w okresie wojny i okupacji	• analizować dzieła sztuki okresu wojny i okupacji pod względem formalnym

	funkcjonowania sztuki i literatury w czasie II wojny światowej		fotografii w czasie II wojny światowej		
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
67. Historiozoficzna refleksja nad dziejami ludzkości w wierszu <i>Historia</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać w wierszu elementy związane z militariami	• omówić sposób prezentowania upływającego czasu przez podmiot liryczny wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zaprezentować koncepcję dziejów wyłaniającą się z wiersza • omówić funkcję zestawienia w wierszu przeszłości i teraźniejszości	• zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• zinterpretować funkcję odwołań do militarnej przeszłości
68. Tragizm pokolenia Kolumbów w wierszu <i>Pokolenie [Wiatr drzewa spienia...]</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać motywy arkadyjskie i katastroficzne w pierwszej części wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• zinterpretować zestawienie motywów arkadyjskich i katastroficznych w utworze • omówić kompozycyjną funkcję paralelizmów w środkowej części wiersza • wypowiedzieć się na temat wartości utraconych przez	• zinterpretować znaczenie odwołania do <i>Iliady</i> Homera • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

			członków pokolenia		
69. <i>Z głową na karabinie</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – polemika z poezją tyrtejską	wskazać w wierszu elementy przeszłości i teraźniejszości	- omówić kompozycję wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	- omówić sposób i funkcje kontrastowego zestawienia przeszłości i teraźniejszości - odnieść przedstawiony w wierszu motyw żołnierza do tradycji tyrtejskiej	- zinterpretować metaforę tekstu - zinterpretować puentę utworu	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
70. Mityzacja miłości w <i>Erotyku</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	- wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza - opisać przedstawione w wierszu relacje między kochankami	- wskazać cechy liryki miłosnej w utworze - omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	- wskazać kontekst biograficzny utworu - określić nastrój wiersza i wskazać środki językowe, dzięki którym został on osiągnięty	- zinterpretować ostatnią strofę – dedykację - omówić symbolikę natury (wody, muszli, drzewa, ptaka)	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
71. Problem odpowiedzialności etycznej świadków zbrodni w wierszu <i>Campo di Fiori</i> Czesława Miłosza	- omówić treść wiersza - wskazać podobieństwa pomiędzy opisanymi wydarzeniami	- omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję - omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza	- wskazać konteksty historyczne utworu - omówić znaczenie motywu karuzeli dla przekazu wiersza	- sformułować tezę interpretacyjną utworu - zinterpretować puentę wiersza	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
72.	omówić treść	wypowiedzieć się	scharakteryzować	zinterpretować	dokonać

Pytania o sens sztuki po wojnie – <i>Przedmowa</i> Czesława Miłosza	wiersza • określić rodzaj liryki	na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	dwa modele poezji ukryte pod sformułowaniami: <i>mowa prosta</i> i <i>czarodziejstwo słów</i>	metaforykę utworu • zinterpretować puentę wiersza	sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
73. Dwa obrazy rzeczywistości w <i>Walcu</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać dwa plany czasowe	• omówić kompozycję wiersza • wyjaśnić funkcję klamry kompozycyjnej w utworze • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• zaprezentować sposób ukazania bału • omówić obrazy poetyckie będące wizjami katastrofy XX w.	• odnieść wykorzystany w wierszu motyw tańca do tradycji literackiej • zinterpretować metaforykę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
74. Wyznanie ocalonego – <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wskazać kontrastowe pojęcia wymienione przez podmiot liryczny	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję wykorzystania kontrastowych pojęć • omówić funkcję powtórzenia wyrazu <i>widziałem</i> • wskazać w wierszu konteksty biblijne i wyjaśnić ich funkcję	• zinterpretować funkcję klamry kompozycyjnej utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

75. Manifestacja żalu w <i>Lamencie</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wymienić przedstawione w wierszu atrybuty młodości • wskazać adresata lirycznego wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wskazać w utworze cechy gatunkowe lamentu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję prezentacji w wierszu atrybutów młodości • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza • wskazać w utworze nawiązania biblijne i mitologiczne oraz określić ich funkcję	• zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
76. Samotność w cierpieniu – <i>Ściana</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić sposób przedstawienia bohaterki utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• odnieść obraz cierpiącej matki do tradycji kulturowej	• omówić symbolikę tytułowej ściany	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
77. Człowiek wobec człowieka w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • zaprezentować różne reakcje osób wychodzących z wagonów	• omówić kreację narratora tekstu • omówić kreację bohaterów tekstu • omówić sposób przedstawienia esesmanów	• omówić konteksty: historyczny i biograficzny • omówić funkcję gwary obozowej w tekście	• wskazać cechy człowieka zlagrowanego	• omówić funkcję behawioralnego sposobu opisu bohaterów
78. Człowiek wobec zła w <i>Proszę państwa do gazu</i>	• omówić zachowania więźniów	• wypowiedzieć się na temat funkcji zastosowania	• wypowiedzieć się na temat relacji kat – ofiara w tekście	• omówić sposób przedstawienia w tekście tragizmu	• dokonać analizy sposobu prowadzenia rozmowy przez

Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)		behawioralnej techniki opisu	• wyjaśnić, na czym polega Dekalog odwrócony w rzeczywistości obozowej	więźniów	więźniów przed przybyciem transportu
79. Nawiązania – Jan Józef Szczepański, <i>Przed nieznanym trybunałem</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić funkcje, jakie – według autora eseju – pełniły obozy koncentracyjne	• wyjaśnić, dlaczego autor nazywa czyn franciszkanina <i>wstrząsającym przełomem</i>	• porównać esej Jana Józefa Szczepańskiego z wierszem <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• porównać język eseju Jana Józefa Szczepańskiego z językiem prozy Tadeusza Borowskiego
80. Nawiązania – Irit Amiel, <i>Spóźniona</i> (wybór)	• omówić treść utworów • wskazać bohaterów wierszy	• omówić kreację bohaterki wiersza <i>Ona</i> • rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję	• omówić funkcję ubioru w wierszu <i>Ona</i>	• zinterpretować tytuł <i>Egzamin z Zagłady</i> • wypowiedzieć się na temat obowiązków przedstawionych w wierszu <i>Egzamin z Zagłady</i>	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wierszy
81. Nawiązania – Zyta Rudzka, <i>Ślicznotka doktora Józefa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat kreacji Pani Czechny	• omówić stosunek Pani Czechny do siebie i swoich doświadczeń wojennych	• wskazać podobieństwa pomiędzy pensjonariuszami domu pomocy społecznej a więźniami obozu koncentracyjnego	• omówić funkcję opisów cielesności we fragmentach powieści Zyty Rudzkiej i opowiadaniach Tadeusza Borowskiego
82. Rzeczywistość łagrów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa - fragmenty)	• omówić fragmenty powieści • przedstawić obóz jako instytucję wychowawczą	• wypowiedzieć się na temat perspektyw narracyjnych we fragmentach	• przedstawić kontekst historyczny • wyjaśnić, jaką rolę w procesie niszczenia	• wypowiedzieć się na temat roli nadziei w życiu więźniów • odnieść się do kontekstu	• omówić mechanizmy obronne więźniów

			więźniów odgrywał głód	biograficznego	
83. i 84. Problematyka moralna <i>Innego świata</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa - fragmenty)	• omówić treść przeczytanych fragmentów • na podstawie przeczytanych fragmentów przedstawić postawę wybranego bohatera	• na podstawie przeczytanych fragmentów scharakteryzować stosunek narratora do współwięźniów • na podstawie przeczytanych fragmentów omówić funkcję i znaczenie wybranych miejsc w obozie	• odnieść postawę wybranego bohatera do pojęcia: „człowiek zlagrowany”	• interpretować scenę przedstawioną w <i>Epilogu</i> w odniesieniu do tytułu powieści	• na podstawie opowiadania <i>Proszę państwa do gazu</i> Borowskiego oraz poznanych fragmentów <i>Innego świata</i> porównać opisy obozowej rzeczywistości.
85. Nawiązania – Gieorgij Władimow, <i>Wierny Rusłan. Historia obozowego psa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić relację pomiędzy panem a psem • nazwać emocje Rusłana	• zaprezentować rolę, jaką Rusłan odgrywał w łagrze • opisać świat łagru widziany oczami psa	• zinterpretować historię Rusłana jako metaforę systemu totalitarnego	• zaprezentować Rusłana jako kata i ofiarę
86. i 87. Historia deformuje, pamięć ocala – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • omówić historie poszczególnych ludzi, na których koncentruje się Marek Edelman • wymienić postacie historyczne, o których jest mowa w tekście	• wskazać w relacji Marka Edelmana wydarzenia istotne z perspektywy historycznej i te pomijane w raportach	• wskazać różnice pomiędzy wielką a małą historią • przedstawić sposób mówienia przez Marka Edelmana o Mordechaju Anielewiczu • omówić sposób relacjonowania w tekście	• wypowiedzieć się na temat sposobu mówienia przez Edelmana o sobie i swojej roli po powstaniu	• omówić mechanizm pamięci w kontekście nawracania motywów w tekście

			wydarzeń i funkcję komentarzy Edelmana		
88. i 89. O śmierci, życiu i Panu Bogu – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić powody wybuchu powstania w getcie przedstawione przez Marka Edelmana • zaprezentować różne sposoby mówienia o śmierci w tekście	• zaprezentować funkcję Marka Edelmana w getcie i omówić jej wpływ na bohatera • zaprezentować sposoby postrzegania Boga przez bohaterów tekstu	• przedstawić sposób mówienia o życiu w kontekście operacji serca • omówić wpływ doświadczeń życiowych człowieka na sposób postrzegania przez niego Boga	• zinterpretować zakończenie tekstu	• zinterpretować znaczenie współlistnienia w tekście dwóch płaszczyzn czasowych
90. Nawiązania – Wojciech Tochman, <i>Jakbyś kamień jadła</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• wskazać cechy reportażu w tekście • scharakteryzować doktor Ewę Klonowską • omówić sposób identyfikacji zwłok	• porównać fragmenty reportażu Wojciecha Tochmana ze <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall • omówić funkcję przestrzeni, w której jest dokonywana identyfikacja zwłok	• dokonać analizy języka relacji	• omówić kontekst historyczny reportażu Wojciecha Tochmana
WOJNA I OKUPACJA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
*91. Tabu językowe	• zdefiniować pojęcie <i>tabu</i> • wymienić obszary podlegające tabu • wyjaśnić, na czym polega tabu językowe • wymienić strategie unikania języka nieakceptowanego społecznie	• wskazać zjawiska wpływające na przemiany tabu	• podać przyczyny tabuizacji • nazwać podane strategie unikania tabu	• używać języka zastępczego w celu uniknięcia tabu językowego • omówić konsekwencje łamania tabu	• wskazać przykłady łamania tabu w mediach i kulturze

WOJNA I OKUPACJA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
92. Dyskusja a spór i kłótnia. Agresja językowa	• definiować dyskusję, spór i kłótnię • wymienić rodzaje dyskusji • przedstawić zasady dyskusowania • wymienić reguły grzecznościowe w dyskusji i sporze • wskazać cechy kłótni • definiować mowę nienawiści	• przedstawić różnice w intencji i rodzajach użytych argumentów w dyskusji, sporze i kłótni • wyjaśnić, na czym polega wypowiedź o charakterze erystycznym • wymienić środki językowe będące przejawem agresji	• przygotować argumenty do dyskusji na zadany temat • wskazać agresję językową w przytoczonych fragmentach • wymienić strategie reagowania na agresję językową	• wyjaśnić, na czym polega agresja językowa w przytoczonych fragmentach	• przedstawić propozycje strategii obrony przed agresją językową w podanych przykładach
WOJNA I OKUPACJA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
93. i 94. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff